

Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

jeggyel

„kulcs“

10982

Legjobb, legkiadósabb és ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészekről mentes.

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva!!

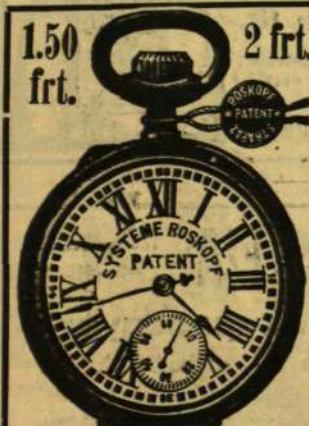
Olcso cseh agyall!
5 kilo: új foszfát 9,80 K, jobb 12 K, fehér pehelypuha foszfát 18 K, 24 K, hófehér pehelypuha foszfát 30 K 36 K Szállítás portmentes, utánvét. A kérésre és visszavétel portmentesítés ellenében megengedjük. 11103
Benedikt Sachesl, Lobes 279, Post Pilsen, Böhmen.

Világhírű kitüntetett olajmú

Quargli.

Az első olajmú gépjármű sajtója, mely 1839. évben alapított, a saját gyárműveiből egy postai küldeményt bismarkre és utánvét 3 K 70 fillérre. Nagyobb megrendésekkel a legolcsóbb árak.

JOSEF MEIXNER, Olmütz, Böhmf. 10981

Valódi Roskopf-órak
6 havi próbaidő.

Nikkel v. acél Roskopf-rendszerű 1.50
Roskopf-strapaz-óra plommbal 1.20
Duplafedelű 3.40
Arany-dupl (aranyhoz hasonló) 3.30
Valódi ezüst-egyfed. 3.40
Duplafedelű 4.40
Három ezüst-fedel. 5.40
Eredeti «vasut» Roskopf (nem rendszerű) 3.30
Fenti órák a szűz Mária cs. kir. bíró. sas, szántó, földmívelés vagy ló dombornívó képével 10 krai drágábbak.

Zenelő ingaóra

71 centim. magas, önmagától a leg-
szébb dalokat, keringőket és indulókat
játssza 6.40
Zene nélkül 4.40
Utóművel 4.50
Toronyóraírással 5.40
Ezestű-órak nikkeltől 4.40
Dupla haranggal 2.40
Zenelő művel 4.25
Kakuk-órak 3.40

Valódi ezüst Remon-toir-óra
cs. és kir. fémjelzéssel
urak, hölgyek és fiúk részére.

Egyfedeli 3.40
Duplafedelű 4.40
Aranyezüst 5.40
Három erős fedell. 6.40
Ezüst páncél 9.40
14 karátos arany 8 forinttól feljebb,
14 kar. aranyláncok 10 forinttól feljebb,
14 kar. arany fülbevaló 1 frt 20 krtól
feljebb,
14 karátos aranygyűrűk követ 1 frt
80 krtól feljebb.

Három évi írásbeli jótállás. Meg nem felelőért pénzvisszaküldés. Szétküldés csak utánvétellel.

„A nagy óragyárhoz“ cég MAX BÜHNEL, órák, Wien, IV., Margarethenstrasse 38. szám.
A cs. kir. államhivatalnokok szállítója. — Alapítva 1849. — Kérjen nagy árjegyzéket ezer képpel ingyen és bérmentve. 11036

MATTONI 11003
ERZSÉBET-SÓSFÜRDŐJE
BUDAPESTEN (BUDÁN).

Meglepető gyógyhatású, szőlő- és ártalmos vörösvérben, verőszíri pangások esetén máj- és lépajókban, aranyérben stb. Idény április 15-től szept. végéig. 65 fürdőszoba; számos külön berendezett kényelmes vendégszoba. Vendéglő mérsékelt árú étel és italokkal. Rendelő orvos: Dr. Polgar Emil. Villamos vasúti állomás.

GERMANDRÉE
PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN ÉS TABLETTÁKBAN
Francia szabadalom. A szépség titka, ideális illattal feltelenni tartós, egészséges és diszkrét. A Germandrée az arczónának egészséges és üde színt ad. 1900 évi Párisi Világkiállítás: ARANYÉREM
MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.

OLDSMOBILES

olcsó vételára

daczára minden

kívánságot kielégít.

8 lóerős 2 ülésű kocsi.

11054a

8 lóerős 2 ülésű könnyű kocsi, a világ összes gazolin autómobiljai között a leghíresebb és a legmegbízhatóbb. 2 személyt bármely uton, sőt ut nélkül is könnyen elvisz. 8 lóerős könnyű kocsi, 8 lóerős utazó kocsi, 10 lóerős családi kocsi, 20 lóerős 2 cilindres családi utazó kocsi, 10 és 16 lóerős csomagszállító kocsi, 11 személyes omnibusz.

Mielőtt autómobil vásárolna, kérjen tőlünk katalógust.

OLDS MOTOR WORKS
Detroit, Michigan.

Schreher Gusztáv és Társai
vezérképviselek.

Budapest IV., Eskü-ut 6. (15-13.)
Garage: VI., Gyár-ut 31. (21-69.)

Hall-fürdőhely
Felső-Ausztriában.
Elsőrangú Jódbrómfürdő.
Legrégibb és leghatásosabb jódforrás Európában.
Félfelágosítással és prospektussal szolgál a fürdőgondnokság. 10980

Mindenütt, minden gyógytárban kapható.

A hában és az uton nélkülözhetetlen szernek van ellásmere

Thierry A. gyógyszerész balzsama.

Egyedüli valódi BALZSAM
«Védangyal» gyógy-
táról THIERRY A.
Pregrada-hoz.
Rohitsch-Sauerbrunn
mellett.

Legjobb hatású rossz emésztésű és a vele együtt fellépő betegségeknek, mint felbőgös, gyomorégés, székrekedés, sav képződés, túlteltség érzete, gyomorgörös, étvágytalanság, katarhizmus, gyuladás, gyengeségi állapot, fejfájás stb., stb. Működik mint gőres- és fűzőm-
csillapító, köhögést szüntető, nyálkaoldó és tisztító szer.

Postán legkevesebb szétküldés 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 K költség-
mentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 K költségmentesen netto.
Kisinybeni eladásnál a rakományban 1 kis üveg 3 K 60 fillér, 1 ket-
tős üveg 60 fillér.

Ugyeljenek az egyedüli törvényileg bejegyzett zold apacza védjegyre: «Ich dien.» Egyedül ez valódi.

Ezen védjegy utánzása, valamint más törvényileg nem engedélyezett, így forgalomba nem hozható balzsam-
gyártmányok viszonteladása tör-
vényileg tilva van. 10547

Thierry A. Centifolia-kenőcse

fűjaldomszintű, puhító, oldó, hűző, gyó-
gító stb. Legkisebb postai szétküldés
2 tégely 3 K 60 fillér. Kisinybeni
eladásnál a rakományban 1 K 20 fillér
tégelyenként. Főraktár Budapestben:
Török J., dr. Eggen J., L. gyógyszer-
tár; Ungoson Vértés, Körösök me-
relesek címzendei: «Schutzengel
Apothek» des A. Thierry in Pre-
grada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Az összeg előzetes beküldése esetén a szállítás egy nappal előbb történik, mint utánvétellel és az utánvételi pótjdi is meg-
takarítható, így ajánlatosabb az összeget előze-
tesen utalványozni és a megrendelést a szelvé-
nyen eszközölni és a pontos címet megadni.

Hogy ESZMÉNYI KEBELT

elérhessen, használja ön a «Pilules orien-
tales»-t, melyek rövid idő alatt a kiálló nyak-
és vállcsontokat eltüntetik, a kebelét fejlesztik,
erősítik és ismét helyreállítják, a derékknak pe-
dig állandóan kezes embonpoint adnak, a nő-
köl, hogy a derekat megnagyobbítsanak.

A PILULES ORIENTALES
az egészséget mindenkor előmozdítják és leg-
érzékenyebb véralkat mellett is bevehető, fiatal
leányok által ép úgy, mint hölgyek által, a kik-
nek keble a szilárdságot elvesztette vagy azt soha
sem bírta. Kiválóbbi kárhoz könnyű kezelés.
Egy doboz ára utasítással K 6.45, bérmentve,
utánvétellel K 6.75.

J. Ratió, Pharmacia, 5, Passage Verdau, Paris.
Ausztria-Magyarország részére: Török József gyógyszerész,
Budapest, Király-utca 12. 10946

Serravallo
CHINA-BOR VASSAL
erősítőszert gyengéklődők, vérszegények és
lábadozók számára. Étvágygerjesztő, ideg-
erősítő és vérjavító szer. 10652
Kisad 12.
Több mint 3500 orvosi vélemény.
J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.
Vásárolható a gyógyszerárakban 4 literes üvegekben
4 K 2.60, egész literes üvegekben 4 K 4.80.

MATTONI-FÉLE
GISSHUBLER
TERMÉSZETES
SAVANYÚ-KUT

KÖVÉRSÉG KORAI VÉNSÉG.

Istenem, — így sóhajta ezer meg ezer ember, — mit adnék, ha elhár-
sodásomtól és emésztési zavaroktól megszabadulhatnék. Lám, nem is
toll szünet áldozni. Tegyen minden hölgy és férfi csak egy kísérletet
Mandor soványító és vértisztító porral, hiszen az eredmény; ezt te-
kintélyes orvosi és vegyszeri bizonyítványokkal kimutathatom. — Ne
mulassza senki el, erről meggyőződni; hozassa meg a Mandor porát,
ha be nem vált, a pénzt duplán visszadom. Csak 2 kor. 50 fill.
Mandor doboza, orvosi utasítás és bizonyítványok mellékelve. Után-
vétellel a pénz be küldése mellett; portmentesen díszkártyán küldi
Mme Mandl Ida, Budapest, Károly-körút 2/V. sz.
Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12. sz. 11038

Vértés-féle sósborszesz
Minden hában szükséges. 10591

26. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ NAGY MIKLÓS.

FŐMUNKATÁRS MIKSAZÁTH KÁLMÁN.

BUDAPEST, JUNIUS 25.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt egész évre 24 korona félre — 12 *
Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 16 korona félre — 8 *
A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) egész évre 10 korona félre — 5 *
Külföldi előfizetéseket a postai tag megfizetésű viteldi le esatolandó

JÓZSEF FŐHERCEG RAVATALA A BUDAI VÁRPALOTA SZENT ISTVÁN-KÁPOLNÁJÁBAN. — Kimnach László rajza.

JÓZSEF FŐHERCEG KOPORSÓJÁNAK ÁTSZÁLLÍTÁSA A DÉLI-VASUTTÓL A KIRÁLYI VÁRBA. — Kinnach László rajza.

JÓZSEF FŐHERCEG TEMETÉSE.

IMÁR a magyar földben nyugszik József főherceg, melyet egész életében oly nagyon szeretett, melyhez gyermekkorától és ifjúságáig emlékei fűződnek s melynek élete munkája javát szentelte.

Halála és temetése mind oly helyeken mentek végbe, melyek életével is szoros kapcsolatban állnak. Fiumében halt meg, kedvelt téli üdülőhelyén, a hol évek óta ideje nagy részét töltötte, a kéklő tengeren hajózva vagy szép kertjében sétálva. A halottas vonat a Dunánál kalászos dombokkal és erdős hegyei között hozta, melyeket még gyermekkorában idejéből ismert és szeretett s melyeken férfi és aggkori napjaiban is annyiszor legettette szemét. S a sirbölt ajtaja holt-tete mögött a budai várban zárult be, a hol mint gyermek annyiszor járt-kelt atyja, a nagy nádor oldalán. Mintha még halálában is ragaszkodott volna a kedves helyeihez.

A nemzet, a mely szeretetét szeretettel, munkásságát hálával viszonzta, komor gyászszal állott sirjánál. Nemcsak a fekete zászlók, a koszorúk, a részvétnyilatkozatok sokasága nyilvánították a gyászt, hanem az a mély és őszinte megilletődés is, melyet halála a nemzet minden fiában keltett. A részvét és fájdalom nyilatkozatai, melyek minden testületből s minden társadalmi körből felhangzottak, nem a mindennapi külső formákhoz való ragaszkodásból, hanem benső szükségérzetből fakadtak, valóban a szívek mélyéből törtek elő s a nemzet millióinak érzelmeit fejezték ki.

A temetés ünnepi díszével, gyászoló hangulatával és a benne résztvevők sokaságával a nagy emlékeztető halotthoz méltóan folyt le s méltóan a nemzethez, mely egyik legjobb fiát siratta.

A fiumei villa Giuseppe-t, melyben József főherceg utolsó óráit élte, szemét örök álomra lehunyta s honnan utolsó útjára elindult, a szép kikötőváros osztatlan részvéte vette körül. Koszorúkkal elborított ravatalt a villa kápolnájában a fiumei s környékbeli közönség ezrei látogatták s június 17-ikén kora reggel nagy néptömegek csoportosultak az alkalomhoz illő ünnepi csendben azon az úton, melyen a koporsót a pályaudvarhoz vitték. A beszentelés szertartásán Klotild főhercegnő asszonyon s leányain, Mária Dorottya orleansi hercegnén, Margit Thurn Taxis hercegnén s Erzsébet főhercegnőn kívül ott volt Károly István főherceg is hat gyermekével, valamint a polgári és katonai hatóságok fejei, a papság, a kapucinus barátok, az udvari személyzet. A gyászmenetben, mely aztán a kápolnába elindult, a fiumei iskolás-gyermekek, egyesületek vonultak a hatlovas gyászkocsi előtt, utána pedig az előkelőségek. Katonáság tisztelgett, mikor a koporsót bevitték a pályaudvarra s a vasúti kocsira tették, hogy elinduljon a magyar főváros felé, a hol még nagyobb részvét és gyászpompa várta.

Este volt, mire a gyászoló vonat Budapestre ért, a déli-vasúti pályaudvarra.

Honvédség és testőrség várta teljes díszszal, udvari és katonai előkelőségek vették át a koporsót, hogy az újlagos beszentelés után a várba szállítsák abban a hatlovas halottas kocsiban, mely annak idején Erzsébet királynét vitte sirjába. A várbeli Szent István-kápolna gyászdiszszal fogadta a nagy halottat, kit ott ravatalra helyeztek.

Másnap vasárnap volt és derűs, meleg nap, ezrével zarándokolt Budapest népe a kápolnába, nézni a ravatalt és végső búcsút venni a főhercegtől, kinek nyájas, magyaros alakja oly mélyen él mindnyájunk képzetében. Egész nap, reggeltől estig a villamos vasút, a sikló, a dunai

kis hajók, a fogatok csak úgy ontották a közönséget, melyet nem a pusztá kíváncsiság vitt oda, hanem az élő, meleg kegyelet. Megérkezett kedves halottja után Budapestre a gyászoló család is s a főhercegnők misét hallgattak a kápolna oratoriumában; megérkezett a király is, hogy megadja a végső tisztességtelét kedvelt rokonának. Egész nap népes volt a várpalota udvari emberek, miniszterek, katonák sürgésétől, a kegyeletes közönség hullámszerűségétől.

A temetés napjának délelőttjén is sok ezren látogatták a halottat, folyton érkeztek a küldöttségek, hogy letegyék koszorúikat a ravatalra. Klotild főhercegnőt, ki a főhercegi családnak a Szent György-térre néző új palotájában volt szállva, sorra fölkeresték az uralkodóházak a temetésre megjelent tagjai, kik közt ott volt Ferenc Ferdinánd trónörökös is.

Délután a máskor csendes budai vár környékét fölverte a temetésre érkező előkelőségek fogatainak dübörgése, a kirendelt katonaság parancsszavai, a roppant tömegekben odavonuló közönség moraja.

A királyi palota udvara, melybe csak belépőjeggyel lehetett bejutni, hamar megtelt közönséggel. Diszruhás palatőrök, fényes sisakos testőrök, szingardag öltözötű udvari emberek emelték a kép díszét s egyuttal ügyeltek a megállapított rend fentartására, a teljes díszben kivezélt honvédhuszár század a honvéd gyalog-zászlóalj segítségével. A kápolnába az uralkodó család tagjain s a külföldi uralkodók küldöttein kívül csak a minisztereknek, zászlós-uraknak, az országyűlés két háza elnökeinek, törvényhatóságok küldötteinnek, előkelő méltóságoknak, az elhunyt főherceg udvari személyzetének s a tábornokoknak volt bemenetük, — így is zsúfolásig megtelt az aránylag szűk kis templom, mire a temetési szertartás megkezdődött. A képviselők és főrendek a kápolna bal oldala előtt csoportosultak s ugyancsak a ká-

JÓZSEF FŐHERCEG DOLGOZÓSZOBÁJA FIUMÉBAN. (A háttérben a hálósobában felállított ideiglenes ravatal látszik.)

polna közelében kaptak helyet a törvényhatóságok és egyéb testületek küldöttei, valamint az összes honvédekredeből alakult nagy tiszti küldöttség. Ott volt az alsóúti egyszerű földmivesek csoportja is a fekete díszmagyaros, katonai díszegyenruhás urak között. S ott szorongott a várudvarban a közönség nagy sokasága.

Udvari fogatokon jöttek a külföldi uralkodók küldöttei: Teck herceg az angol királyi család részéről, gróf Wedel bécsi nagykövet és Bülow őrnagy, katonai attasé, a német császár küldöttei, a spanyol, belga stb. követek. Négy csukott hintóban jöttek Klotild főhercegnő, leányai és veje, Thurn Taxis Albert herceg, kiket a közönség néma hódolattal, kalaplevéve üdvözölt. A király az emeleti folyosón át ment lakosztályaiból a templomba József Ágost főherceg és Angusta főhercegnő kíséretében. Ő Felsőge vezette helyére a gyászoló özvegyet a kápolna presbiteriumába, a hol az uralkodóház többi tagjai is helyet foglaltak.

A gyászszertartást gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspök vezette Kohl Medárd és gróf Batthyány Vilmos püspökök segédletével. Azután megkondult a harangszó, nyolcz udvari szolga vállára vette a koporsót, hogy a kápolna-udvarán át a sirböltba vigyék. A koporsó előtt haladt gróf Majláth püspök segédletével, egy udvari főbíztos és egy udvari bíztos, mögötte pedig a főudvarmester-helyettes és két kamarás. Testőrök és nemes apródok mentek a koporsó mellett, de a sirbölt bejratásán ezek s a két udvari bíztos visszamaradtak. A sirböltban újra beszentelték a halottat, a papság imádkozott s azután a főudvarmester-helyettes átadta a koporsót a várplébánosnak. Ezzel ért véget a temetési szertartás s a közönség csendben, a nagy tömeghez képest teljes rendben oszlott szét.

A magyar föld, melynek ez ünnepélyes szertartással átadott, hiven fogja őrizni József főherceg emlékét. Sirja a kegyelet helye lesz számunkra mindenkor; a sirbölt sötétségben is fel fogja őt keresni hálás megemlékezése a nemzetnek, melylyel testben-lelekben annyira összefonódott.

A HORTOBÁGYON.

Az én szülőföldem hegy-völgygel hullámos,
És szerelmim a szelíd lankás halmok,
Ha hűs árnyat rejtő madárdalos erdő
S meleg kedvet termő borág zöldel rajtok.

Ott vagyok én otthon, ott csak igazában.
De a lelkem ide mindig vágyva-vágyott.
Végre megláttam és végig is pusztáztam
A délibáb-termő szép Naghortobágyot.

Itt nem repdeshet el árnyas, dalos erdő,
Szeliden mosolygó szőlők áldott zöldjén:
S mégis im egyszerre úgy szárnyat bont kedvem,
Mint ott, születésem meghiúsított földjén.

Mig töpreng az elmém e kedves rejtélyén:
Mi lehet a titka és hol van a nyitja?
Fejem felett im, a sugárzó mennyégen
Csengő dalra gyűjt a mezei pacsirta...

Dala hullámútján zengő élet árad
E hallgatag roppant tengernyugalomba',
Valahonnan távol belé-beléköndül
Legelésző nyájak mélyszavú kolompja.

Hallgatom, hallgatom... s mintha az csendlőn
Felém e lágy, méla ritmusú összhangba':
Halld, itt ez a szívek édes muzsikája,
Ott, a hol te élsz — a harsány rezesbada.

Széles kalapjának árnyékában hüsel
Barnaképi pásztor — nagy szálember — ottan.
Köszöntöm. Föltekint, billent a kalapján
És áll tovább némán, komolyan, nyugodtan.

Fűzöm a beszédet — egyszerű kérdéssel
Az időjárásról — erre oszt' megszólal
Csifra, furfangos alázat nélkül, kurtán,
Ős zamata kemény, tiszta magyar szóval.

S áll tovább nyugodtan... Egy csekély szivarral
Csak hogy megkínáljam szinte-szinte félek.
Ez nem szolgál-pária, ki a baksist várja,
Ebben lélek lakik — büszke magyar lélek!

Csak áll a pusztaság élő szobráképen.
S mintha azt mondaná az az emelt hemlok:
Látod, itt ez a legmagasabb, az ember,
Ott, a hol te élsz — a csifra üres tornyok.

... Már tudom, ohajta mért kívánt a lelkem,
S mért szerettelek meg, én szép Hortobágyom:
Isten tüköre vagy s én benned meglátom
Költészetem, ember voltom s magyarságom!
Lampérth Géza.

EMLEKEIM A SZABADSÁGHARCZ IDEJÉBŐL.

1847—1850.

(Vége.)

Irta Fanghné Gyujtó Izabella.

XXI.

Sötétség.

Sötétség borult a házra, az emberek kedélyére. Össze fordult az idő is, a komor, esős, ködös napok csak még sulyosabbá tették a gondok terhét, mely a lélekre neheztelt. Csak rossz hírek jöttek mindenfelől. Börtönbe hurcolások, kivégzések. Az otthon sem volt biztos, az utca még kevésbé, a ki csak tehetett, kerülte a járkálást, magát tette fogolylyá a magyar, mit is keresen odakünn?

Az alkony óráiban még el-el vetődött hozzánk suttymban egy pár régi ismerős. Ha elmaradt, nem kérdeztük, hova, merre lettek? Oda, a hova nem jószántukból mentek el előtük a többiek, míg végre csakis egy pár öreg, beteges férfi látogatónk maradt, a ki híreket hozzon kívülről.

S a hírek, a melyek beszivárogtak, mind szomorúbbak voltak.

A világsi fegyverletétel, majd az aradi gyásznapi, a tizenhárom tábornok, Batthyány kivégzése az országot gyászba borította. A nők valamennyien gyászba öltöztek, de ezt látva a hatalom, betiltotta a fekete ruhák viselését. Egy fehér-fekete szövésű, szürke szövet került hát forgalomba, melyet Batthyány-gyásznak neveztek titokban. Ilyet viselt aztán mindenki s hogy az osztrákok előtt szemet ne szúrjon, a kalapjukra vérvörös rózsát tűztek; ez is a Batthyány-gyászhoz tartozott. De mikor nagyon általános kezdett lenni ez a divat, ezt is betiltották.

JÓZSEF FŐHERCEG KOPORSÓJÁNAK ÁTSZÁLLÍTÁSA A VILLA GIUSEPPE KÁPOLNÁJÁBA.

E közben újra szervezték a hivatalokat. Kolozsvár polgármesterének egy Wendler nevű szász tette, megalakultak a «Kreisgerichte», «Bezírke» a megyék és járásek helyén. A magyar törvényeket sutba dobták és osztrák törvények szerint igazgatták a magyarok országát, melytől Erdélyt újra külön választották. Magyar ember ez időben nem vállalt hivatalt s ha volt, a ki tette, nagyobb megvetésben részesült, mint a legswarzelbebb osztrák.

Egy napon olyan sisakos katonák állítottak be hozzánk, a melynek édes apámat a fogságba kísérték. Most már tudtuk: «zsandár» volt a nevük, melyet mindenki irtózával ejtett ki.

A magyar pénzt jöttek beszédni. Tudták, hogy nálunk nagyobb összegnek kellett lenni az árverés folytán, melynek protokollumát a város-házán felkutatgatták; hát elő vele! Anyám negy-ezer forintot adott át, a miről pontos nyugtát adtak. A többi elrejtette s rejtgette soká, egész a haláláig, mikor egy szekrény aljában mindenféle lim-lom közt ráakadtam.

Pár napra rá, épen fészkelődött, mikor a szobalány berohant, figyelmeztette, hogy nézzünk ki az ablakon, most elétek a piaczon a temérdek Kossuth bankót.

Ablakaik nem nyitak a piacra, de ha kiha-joltunk, láttuk a máglya lángját, füstjét s a sisakos vitézeket, a kik hosszú vashorgokkal élesztgették a tüzet. Hány családnak égett ott el minden vagyona, hány dolgos kéznek a kereses keszmenye vált azon a máglyán fekete pernyévé!

Nemcsak lelki sebeket okozott a honfűbű, anyagilag is nagyon megérezte a nemzet a csapást. Szegénység, drágaság köszöntött be minden téren.

Egyszer csak beállított Biasini, kérve a megvásárolt, nálunk hagyott butorokat. Anyám kérére aztán beleegyezett, hogy meghagyja nálunk, ha anyám forgalomban levő osztrák bankókat megtéríti az árakat. Szerencsére egy nemrégiben eladott birtoka után volt egy kis készpénze. Ebből éltünk, mert jövedelem sehol sem volt és így nagyon kellett gazdálkodni, összehúzódnia, szerényen élni. De hiszen más is úgy tett, abban az időben senkinek sem jutott eszébe szegyelnie a szegénységét, mindenki abban járt, hogy lehetőleg takarékoskodjék, a legszükségesebbeknél semmit se költsön.

Apámnak Sebenben pártfogója akadt, egykori oláh gyarmatosa, Pencs személyében. Ez a becsületes ember kieszközölte, hogy apámat, kinek az egészségét az átélte izgalmas magyart megviselték, jótállására kiengedték a börtönből, az ő házához, a hol öreg apjával lakott. Ott jó ellátásban, gondozásban részesült.

Anyám szerette volna meglátogatni, de útlevelet, a hogy akkor nevezték «passzust» nem kapott.

JÓZSEF FŐHERCEG A HALOTTAS ÁGYON, HÁLÓSZOBÁJÁBAN.

A VILLA GIUSEPPE KÁPOLNÁJA ELŐTT.

(Sármay gróf udvarhölgy, Kukanics fűméi apátplebánus és dr. Kisseljak, a főherceg háziorsosa.)

A JÓZSEF FŐHERCEG RAVATALÁRA ÉRKEZT KOSZORÚK A VILLA GIUSEPPE OSZLOPOS TORNÁCZÁN.

A KÖZÖNSÉG MEGTEKINTI A RAVATALT A VILLA GIUSEPPE KÁPOLNÁJÁBAN.

JÓZSEF FŐHERCEG TEMETÉSE. — Jelfy Gyula Fiumában felvett fényképei.

Vége tavasz felé egy jó öreg Pergen nevű generális eszközött ki kettőnk számára útlevelet, mire mi rögtön útra keltünk.

Bezzeg most nem a saját hintónkon utaztunk, hanem egy nagy, sárga-feketére festett hombáron, melyet «Male-post»-nak hívtak, vettünk két ülést.

Az útunk Felvinczen, Nagy-Enyeden vitt keresztül. Oh, milyen látvány! mekkora nyomor! Felvinczen még romok sem igen látszóttak. A templom, paplak, iskola legfellebb; persze leégve, összeomolva. A lakosság többnyire faházakból álló lakásai földig égve, vagy lerombolva. A talaj fekete korom, közben egy-egy szénne égett fa jelölte, hogy ott valamikor kert, udvar lehetett. Itt-ott a föld alól füst szállt fel, a visszakerült lakók a pincékben húzták meg magukat.

Nagy-Enyeden még szomorúbb volt a kép. Oda is kezdtek visszatérgetni a lakók. A pinczék ott is füstölögtek, a kormos romok egy-egy zugát befödtek félig szénne égett gerendákkal, rongyos gyékénnyel, ponyvával, ez volt a lakásuk. Néhol a még be nem omlott bolthajtások alá húzták meg magukat, urruhák rongymaradványai burkolt alakok vánszorogtak a kormos romok, beomlott falak között, a hol még nemrégiben a jólét, műveltség, szorgalom, tudomány lakozott. Kormos rom a templom, a híres kollegium, leégve, félig beomolva a tanári és paplakok falai. Csak a piacon a nagy vendéglő mutat némi új életet. Ez jól-rosszul ki-
 össze van tákolva, festetlen ablakrámai lantornával bevonva, földes talaján néhány kereszt-lábu asztal, pad, gyalutalan deszkából, a vendégek kényelmére. Ugyanabban a házban volt a posta is, ezért nekünk is meg kellett szállanunk déli pihenőre. Valami ételt is adtak elénkbe, de egyikünk sem nyult hozzá. E helyett elmentünk, fölkerestük azt a házat, a hol nagymamám lakott. Kormos romhalmaz volt az is, egy pár meztelen kürtő meredt égnek belőle, mint óriási felkiáltójelek, meg az egyik emeleti szobának a kékre festett fala mutatta, hogy ott valaha emberi lakás volt. A romok közt semmi élet, a lakók távol, a gazdák csontjai pedig tán ott porlanak abban a nagy sirban, a hova annyi áldozat van temetve! A ház előtt két oszlop állt, hajdan az erkélyt tartották, most pusztán meredtek a levegőbe. Ezek egyikéhez dülve sirt anyám zokogva, sokáig, mignem a német konduktor értünk jött, figyelmeztetve, hogy itt a továbbutazás ideje.

Szinte megkönnyebbültünk, mikor az otromba alkalmatosság ismét mozgásba jött és elvitt a nyomorúságnak erről a szörnyű tanyájáról.

Apámat Szebenben elég jó ellátásban találtuk. Az a becsületes oláh család minden lehetőt megtett, hogy jól érezze magát köztük. Hanem a kedélye nagyon rossz volt. A haza sorsa súlyosan nehezült a lelkére, hozzá az aggodalom a jövő miatt s leginkább a bizonytalanság tette

A HOLTTST BESZENTELÉSE. (A középen Klotild főhercegnő Mária Dorottya főhercegnővel.)

A KOPORSÓ BEVITELE A FIUMEI VASUTI ÁLLOMÁSRA. (A koporsó mögött Károly István főherceg és fia állnak, a háttérben küldöttek.)

JÓZSEF FŐHERCEG TEMETÉSE. — Jelfy Gyula Fiumában felvett fényképei.

JÓZSEF FŐHERCEG BUDAI PALOTÁJA A KRISZTINÁVÁROS FELŐL.

izgatottá, beteggé a különben is gyenge testalkatú embert.

Panaszolta, hogy bár több mint félszáz, hogy itt van, még ki sem hallgatták.

— Nem bánám, inkább ítéljenek el, csak tudnám, mi lesz velem — mondogatta magára.

Az utazásra csak Pencs kíséretében volt szabad mennie, egy órai sétát a városban, ez volt minden. A nap többi része tétlen tépelődésben telt el, a mi a rendes foglalatossághoz, vadászathoz, nagy sétákhoz szokott emberre nézve igen nyomorító volt. Hanem hát a börtönben szüneteltetéséhez képest az ő helyzete így is fényes volt.

XXII.

Befejezés.

Egy hétig maradtunk Szébenben, ennyi időre szólott az engedély.

Alig hogy elutaztunk — tán a századok előtt még mindig veszedelmes hírből álló anyám látogatása okozta, — apámat visszavitték a börtönbe és ott is tartották.

Tizennégy hónapi sanyargatás után végre egyszer kihallgatták a azután szabadon bocsátották, azzal a meghagyással, hogy egy bizonyos ideig Magyarországon kívül éljen.

Tengerész nagybátyjának volt a keze a dolgan. Egy barátját, Frank generáltestvért Kolozsvárra helyezték át Velencéből. Ennek kedves, szelídelektű neje felkereste öreg nagybátyját, a ki elpanaszolta neki a fia rabságát, mire ő közbenjárását ígerte.

Elég az, hogy apám kiszabadult és tőlünk búcsút vett, Velencébe utazott Károly bátyámhoz. Ugyancsak az ő házában talált menedéket több volt honvéd rokon fiatalember is, kiket ő matrózokul a hajókra soroztatott be, és hajószolgálatra kioktatva, alkalmazta őket. Volt, a ki végkép a tengeren maradt, mások később a Duna-gőzhajózásnál kaptak állást, a mi abban az időben, mikor a magyar ifjak hivatalát nem vállaltak, igen keresett foglalkozás volt.

A szebeni magyar fiúk nagyrészt is hosszabb-rövidebb időre besorozták, elvitték Itáliába, Galiciába. Odakerült bátyám, Hegyessy Ferenc is, a ki keservesen panaszkolt leveleiben, hogy mint bakának, meglőtt lábával nehezére esik a masirozás.

A nagyobb emberek ki fogságban, ki száműzetésben, sokan a házában, álnevek alatt bujkolva.

Az élet aztán lassanként visszatért a szokott medrébe, szerényen, csendesebben, mint azelőtt.

Ha néhányan összejöttek, a társalgás tárgya még sok időn keresztül mindig csak az oly dicsőségesen kezdődött, oly szomorú kiemeltelű szabadságharc körül forgott s tán ez is hozzájárult, hogy amaz idők emléke olyan kitörülhetetlen vonásokkal vésődött be a lelkembe.

EGY ELFELEDETT MAGYAR TUDÓS EMLÉKEZETE.

Anglia nagy keleti világmisszióját az utolsó száz év alatt a sors különös végzéséből három kiváló magyar elme szolgáltatta tudása és úttörő búvárlata kincsével. A még elő Vámbéry s a darzsilingi temetőben pihenő *Körösi Csoma* Sándor egyfelől, kinek törekvéseit csak most igazolja teljesen a tibeti kérdés, — a harmadik pedig, a kinek már nevét is majdnem elfelejték, de a ki méltán sorakozik ezekhez, az oxfordi egyetem híres Bodley-féle könyvtárának magyar születésű nagy nyelvtudósa, az 1796-ban meghalt *Uri János*.

Uri János nevét nálunk a múlt század elején kezdték csak jóformán ismerni, — hogy aztán újra feledésbe hagyják merülni, — a mikor 1816-ban Nemzeti Múzeumunk halhatatlan alapítójának, gróf *Széchenyi* Ferencnek *Stewart* lord bécsi angol nagykövet ányújtotta azt az *Uri* által készített nagyszabású katalógust a Bodley-könyvtár keleti kéziratairól, melyet cserébe ajánlott fel ez a *Széchenyi*-féle katalógus megküldéséért.

Nagyon kevés és bizonytalan az, a mit *Uri János* származásáról és gyermekkoráról eddig hitelesen tudhatunk. Mielőtt Hollandiában nyomtatott két doktori disszertációja napvilágra került volna, melyben ő maga nagy-körösinek vallja magát, — születéshelyének a fehérmezei Csecezt tartották. Így van beírva a debreczeni kollegium subscríbaló könyvében is, melyben az 1746 április 28-iki dátumnál ez áll: „*Uri János* czecei, a győri kollegiumból.” Szülőt nem említi, sem rokonait.

A múlt század elején egyes buzgóbb kutatók által beszerzett információk azonban egyáltalában nem derítettek ki semmi pozitív bizonyítékot arra, hogy *Uri* valóban Csecezen született, sőt az ellenkezőre szolgáltattak majdnem kétségtelen adatokat. 1823-ban ugyanis brassai *Miller* Jakab Ferdinánd, a Nemzeti Múzeum akkori igazgatója *Szogyény-Marich* István konziliárius, továbbá *Dömötör* Pál bajai táblabíró közbenjárására átvizsgálták a legrégibb, 1730-ban kezdődő czecei matriculákat, de *Uri* nevet bennök nem találták, sőt az ekkor 76 éves *Váradi* János, a ki ugyan csak később származott el Csecezére, teljes határozottsággal kijelentette, hogy sem *Uri* Jánost, sem szülőt nem ismerte. Arra azonban emlékezett, hogy 40–45 évvel előbb *Dömök* Gergely akkori lelkész és orvoshoz *Uri János* Angliából, vagy Kelet-Indiából-e, nem tudja, levelet intézett, rokonai életben léteiről kérdezősködött.

Dömök ekkor tovább kezdett nyomozni s öregebb czecei lakosoktól arról értesült, hogy bár *Uri* szülőt ők sem ismerték, mert nem voltak czecei lakosok, de azt hallották, hogy *Uri János* csakugyan ott született, szüleit azonban korán

elvesztvén, az árvaságra maradt fiút anyja testvére, valami *Trencsényi* nevű markotányos felesége nevelte fel. Nevelőapja rossz bánásmódja miatt azonban sokat kellett szenvednie, s ezért a gyermek egy másik rokonához, az akkoriban legvagyonosabb hírből állott czecei földbirtokoshoz, bizonyos *Máté* házához került, a ki özvegy leányával, *Gellért*-nével lakott együtt. De itt sem ment jobban a dolga; durva foglalkozásokra szorították s rongyos ruhában járaták, úgy hogy még a cselédség tréfás csipkelődéseitől sem volt ment, a kik gúnyosan *Uri* helyett „*Uri*” nevet adtak neki. Valóságos megváltás volt rá nézve, mikor a kecskeméti kollegiumba került, a hol szorgalmával nem sok idő múlva nagy előmenetelt tett.

Fényes hivatottságát azonban még jobban igazolta debreczeni tanuló-pályája, melyről *Sárváry* Pál, a physika és mathesis nagy hírű professzora egy 1818 október 25-ikén kelt levelében így emlékezik: „Nevezetes körülállás az *Uri* úrra nézve, hogy azok közt, kik vele együtt csecei voltak és a Deákok száma közé bevéődtek (akkor még fölvételi vizsgát kellett tenniük Debreczenben a más tanintézetekből jövőeknek), csak négyen találtak méltóknak az első klasszisa, kiket már ma Eminenseknek nevezünk, és ezek között is *Uri* a második helyet érdemelte. Nevezetes továbbá az is, hogy vele együtt vevődven be a néhai nagytudományú professzor *Tiszteletes* *Sinay* Miklós úr is, az a második klasszisa, melyet mi elsőnek mondanánk, csak a 15-ik helyet nyerhette meg.”

Évekkel utóbb, már Oxfordban léte alatt, az őt meglátogató *Benedek* Mihály, későbbi tiszántúli superintendensnek maga *Uri* mondta volt el, hogy Debreczenben alig töltött egy évet s néhány hónapot, azután a német nyelv megtanulása végett, még alig 22 éves korában hosszabb időre Pozsonyba utazott, onnan pedig stipendiummal a külföldi, főleg hollandi egyetemeket kereste fel.

Németalföldön akkor sok magyar ifjú volt buzgó hallgatója a tudományoknak, Debreczenből, Sárospatakról, Kolozsvárról, Enyedről, Maros-Vásárhelyről, stb. De *Uri* összes társai közt kitűnt, s a keleti nyelvekben tanúsított jártassága általános tekintélyt szerzett neki még tanárai közt is, a kik közül pl. a világhírű leydeni professzorral, *Schultens*ssel nem egyszer vitába bocsátkozott egyes kéziratok dolgában. Hosszú egyetemi évei Utrechtben, Leydenben bizonyára nem voltak mentek a nélkülözések-től, mert később szerzett előkelő tudományos állásában is emlegette, hogy mint *Horatiust*, őt is a nyomor sarkalta a pályáján való előmenetelre. Már ekkor lépett fel irodalmilag is arab és persa származásúakkal.

Sok téves adat került forgalomba *Uri* angolországi útja körülményeiről. Vannak, a kik azt állították, hogy *Uri* Bákóczy Ferenc egykori praecceptorával, *Jászberényi* Pállal együtt járt volna Angliában. Ennek az adatnak alaptalansága nyilvánvaló, mert *Uri* épen száz évvel később kereste fel Angliát, mint *Jászberényi*. Hogy mi adta rá a közvetlen okot, azt elbeszéli *Öry Fülöp* Gábor tiszáninneni superintendens *Tóth* pápai tanárhoz intézett levelében. *Öry Fülöp* Gábor 1765-ben találkozott *Uri*val külföldön, s ez élete további sorsára döntő hatással volt.

„Én — úgy mond, — *Uri* Jánost Leydenben találtam s vele ottan megismerkedtem, és azt is megtudván, hogy ő az orientális nyelveket szorgalmasan gyakorolná, Angliában 1765-ben megfordulván és ottan mind *Hunt*, mind *Kenicott*, akkori híres oxoniumi orientalisták előtt megemlítették, a kik engemet arra kértek, hogy ötlet küldném *Uri* Jánosnak az orientális s különösen a török manuscriptumok rendbeszerzésére, melyet én, visszaérkezvén Leydenbe, neki tudtára is adtam és ő aztán 1766-ban, mint egy londoni jó barátom levelében olvastam, oda el is ment. Tovább mi lett belőle, nem tudom. A mennyire eszembe jut, czecei fiúnak mondotta magát és hogy Debreczenben togatott volt, azt is mondotta. Az ember már koros volt és a 40 esztendő már meghaladta. Már Leydenben adott ki valamely zsidó és arabus szónak egymással való összehasonlítását, melyet magam is láttam.”

Hitelesebben látjuk előadva *Uri* oxfordi meghívásának történetét abban az előbeszédben, melylyel nagy műve, a Bodley-könyvtár keleti

kéziratainak nyomtatott katalógusa elején az intézet gondnokai és a mű kiadói számolnak be a nagy tudományos vállalat keletkezéséről és elkészültéről. Ezek szerint *Uri* meghívására *Secker* Tamás kanterburyi érsek közbenjárásának tulajdonítható. Miután sokan visszaríadtak a hozzáértők közül a hosszú és fárasztó munkától, melylyel a katalógizálás járt, az érsek *Yorke* József akkori belgiumi követtől értesült, hogy van Leydenben egy alkalmas magyar tudós, a ki hajlandó elvállalni a munkát. Ez a magyar tudós *Uri* volt, a ki állandó évdíjjal szerződöttettk is a munka elkészítésére.

Húsz évig dolgozott *Uri* aztán az alapvető munkán, melynek nehézségeiről fogalmat nyújtathat az, hogy az összes, ezekre menő zsidó, khaldeai, syriai, arab, török, egyiptomi, persa és kopt nyelvű kézirati anyagot egyenként át kellett vizsgálnia, azokból kivonatokat készítenie, a szerzők nevét följegyeznie, azután az egyes kéziratokat nyelvük, majd tárgykuk szerint osztályoznia, végre ábéczerendbe sorozva, az egyes példányok keletkezése helyét, idejét, lapszámát s egyéb tudnivalókat pontosan följegyeznie.

Így készült el a nagy mű első része, melyről e czikk bevezetésében szözlöttünk. Még mielőtt elkészült volna a tudományos világ érdeklődését fölkellette *Uri* János nagy tudományos készsége; sokan látogatták Oxfordban, a kiket híre, tekintélye vonzott oda; így pl. a svéd *Björnsthál*, ki 1775 októberében kereste fel *Uri*-t, s kiadott emlékeiben a legmelegebb elismeréssel szól róla. Megemlíti, hogy *Uri*, a ki rendkívül tudós férfiú, akkor már nyolczadik éve foglalkozott nagy katalógusával s már előbb is kiadott arab és persa verseket, írt persa szöveget is, melyet az angol kelet-indiai társaság szándékozott kiadni.

De ezen páratlan tudományos képzettségén kívül *Uri* a modern európai nyelvek tökéletes ismeretével is nagy szolgálata volt az Oxfordban megfordulóknak. Tökéletesen beszélt a latin, magyar, holland, francia, német és angol nyelveket, ő kalauzolta rendesen azokat, a kik odajöttek, hogy a világhírű oxfordi egyetemmel közelebbről megismerkedjenek. Ilyenek pedig sokan voltak minden nemzetről s a föld minden tájáról; magyarok is. S a szerény és komoly tudós mindenkinek szívesen állt szolgálatára, de minden jutalmat visszautasított. Így 1781-ben *Boufflers* grófnak három napi szolgálataiért felajánlott dús honoráriumát is azzal köszönte meg, hogy nincs rá szorulóva.

Nőtlen és szerény igényű ember maradt egész életén át. Már túl volt a hetven éven s még mindig a *Divinity School* nevű egyetemi intézet szerényen burtozott két szobájában lakott, ugyanott, a hol a Bodley-féle könyvtár is elhelyezve volt. Itt fogadta 1787-ben gróf *Széchenyi* Ferencnek, a Nemzeti Múzeum alapítójának, akkor *II. József* kamarásának látogatását is, ki oly mélyen elmerülve találta

A KÖZÖNSÉG A RAVATAL MEGTEKINTÉSÉRE MEGY.

könyvei közt, hogy csak akkor riadt fel, mikor a gróf magyarul üdvözölte.

Nagy kitüntetésnek vette a látogatást, de a hazai dolgok iránt már nem igen érdeklődött. Magyarul is csak tartózkodva beszélt, nehogy idegen szavakkal legyen kénytelen keverni a társalgást. Inkább a francia és a német mellett maradt. Arra a kérdésre, miért nem jó haza, azt felelte: „Birtokom nincs Magyarországon, sem rokonom. Mindenütt feltalálom hát hazámat, a hol jól érzem magamat.”

Némileg talán volt is oka így gondolkoznia *Uri*-nak, ha ugyan hitelt adhatunk annak a mende-mondának, hogy a kiváló nyelvtudóst hazai hitsorsosai azzal vádolták, hogy oxfordi állása elnyerése érdekében kénytelen volt református hitét elhagyni, az angol tövények értelmében az episcopális egyház kebelébe lépni s hogy hazájában ezért nem méltányolták kellően tudományát. Mi több, azzal is gyanúsították, hogy *Sinay* Miklóssal, a ki néhány lelkész társa illetéktelenül és szabálytalanul akart a superintendensi székbe emelni, *Uri* levélben is tárgyalt az episcopális egyház megalapítása tárgyában a Tiszán túl. Más híresztelések szerint ellenben *Sinay* azért tárgyalt vele, hogy a magyar reformáció történetéről írott nagy kézirat művének a Bodley-féle könyvtár részére 3000 aranyért való megvásárlását közvetítse.

Mindezeket a föltevéseket azonban semmi sem támogatja. Nem látszik azokról tudni a nagy tekintélyű debreczeni professzor, Budai *Ézsaiás*

sem, a ki pedig 1794-ben fordult meg Oxfordban, *Uri* körében. Sőt az *Uri*-féle katalógus azon példányának, melyet ez alkalommal Budai *Ézsaiás* a szerzőtől kapott ajándékba s utóbb a debreczeni kollegium könyvtárának ajándékozott, maga írta fel a hátlapjára a következő sorokat: „Oxfordban élt nőtlennül, abból az ösztöndíjból, melyet a Bodley-féle könyvtár arab kézíratai katalógizálásáért húzott. Nem hiányoztak tanítványai sem, ifjú és bőkezű angolok, kiket magán úton a keleti nyelvekre tanított s kik nem voltak hálátlanok iránta. Beszélt angolul, németül, latinul folyékonyan, magyarul a hazájától való hosszú távollét miatt csak akadozva s angol szavakat keverve beszédébe; e szavak közt különösen a „something” (izé) ismételt előfordult. Habár már 70 éven túl van, még sincs erő hiján, úgy hogy még számos éveket lehet neki ígérni.”

Ebben azonban már megcsalta a tudós Budai *Ézsaiás* a remény, mert két év múlva, 1786 júliusában, mikor *Sárváry* Pál utoljára meglátogatta, már csak megtört aggyastánnak találta *Uri*-t. Még ugyanazon év októberében meg is halt, gyászbá borítva halálával nemcsak a tudományos intézetet, melynek nagy érdemű tagja volt, de egész Oxford polgárságát is, mely nagy megilletődéssel kísérte el végső útjára.

V. S.

AZ IDŐJÁRÁS ÉS A NÉPEK SORSA.

Az időjárásnak nemcsak annyiban van szerepe a népek életében, a mennyiben tőle függ java részben jólétük, hanem akárhányszor esetben világtörténeti eseményeket döntött el az, hogy egy bizonyos időpontban roz idő volt vagy jó idő.

A római birodalomnak a népvándorlás barbárjai elleni küzdelmében a legnevezetesebb események egyike tudvaleg a teutoburgi csata, melyben *Arminius* germán vezér tönkretverte *Varus* három római légiónál álló seregét s ezzel megszabadította Germániát a római iga alól. Ezt a csatát tulajdonképpen nem annyira a germánok vitézsége döntötte el, mint inkább az időjárás. Mikor ugyanis *Varus* serege a teutoburgi erdőn haladt keresztül, rettentő égháborúk, szélviharok keletkeztek, igen nagy lett a hideg, a mi a rómaiakat, a kik effélehez nem igen voltak szokva, nagyon meggyöngyítette és zavarba hozta. Ekkor támadt rájuk *Arminius* a maga viharezett germánjaival, úgy hogy alig bírtak védekezni. Még az a nagy bajuk is lett, hogy a hosszantartó esőzés miatt fegyvereik megromlottak, különösen íjjaik, annyira, hogy nem bírtak velük lőni. A csata alatt is folyton esett az eső, tombolt a vihar, a mit a germánok föl se vettek, a rómaiakra azonban végzetes lett.

Szintén az időjárás okozta vesztét *II. Fülöp* spanyol király híres hajóhadának, melyet legyőzhetetlen armadáának neveztek a spanyolok. Mikor az óriási flotta 1588 májusában 50 kilo-

A HONVÉDTSZÉK ELTÁVOZNAK A TEMETÉS UTÁN.

JÓZSEF FŐHERCEG TEMETÉSE BUDAPESTEN. — Balogh Rezső fényképe.

méter hosszú félhold alakú vonalban az angol partok felé haladt, hirtelen oly szélesedő támadt, hogy a hajóhadnak mintegy leszögezve meg kellett állnia. A sokkal gyöngébb angol flotta parancsnoka, lord Howard tengernagy gyújtogató hajókat küldött a spanyolok ellen s olyan zavart támasztott soraikban, hogy jobbnak látták a végre nekiindult szeptet felhasználva visszavonulni. Annnyira meg voltak zavarodva, hogy Angliát éjszaka felől megkerülve akartak haza jutni Spanyolországba. Anglia éjszakai partjainál oly rettentő tengeri vihar érte őket, a mely a hajókat hozzácsapkodta a sziklás partokhoz. Nagy részük elpusztult, a többi megsérült s matrózokban, katonákban oly nagy volt a veszteség, hogy Medina-Sidonia herceg tengernagy alig birt fényes hajóhada romjaival hazavergődni. Ezt a tengeri csatát, a mely a

Ez a nap döntötte el Franciaország, sőt egész Európa sorsát.

Napoleon nagy oroszországi hadjáratát is nemcsak az oroszok vitézsége és ravasz taktikája tette végzetes kimenetelűvé, hanem a kegyetlen hideg. Ép ebben az évben, 1812-ben volt egy század óta a leghidegebb tél. Erre a világhódító császár nem számíthatott s ez lett a vesztesége. Ezért írta Szent Ilona-szigetén naplójába e szavakat: „Moszkvában ott volt az egész világ, hogy főhatalmáról döntsön, — az elemek döntötték el a kérdést.”

EGYVELEG.

* Az első vasúti menetjegy hozukás papíryelv volt, melyen nagy kezdőbetűk jelezték az út kezdetét és célját. Ebből fejlődött ki lassanként az

kép kell szülőt, feljebbvalót, bajtársait s alárendeltjeit megszólítani. A legszegényebb osztályok kivételével a nap nagyrészt a gyermek ez irányban való tanítására fordítják.

* Minden japán laktanyában egy teljesen felszerelt tornahelyiség található. A japán katonák a világ legügyesebb tornászai, kik egy tízennégy láb magas falat egy fél perc alatt oly módon képesek megmászni, hogy egy ember vállára ketten is gyorsan felkapaszkodva eleven hágsót képeznek.

* A londoni lordmajor feleségének különféle előjogaihoz tartozik az is, hogy férje hivataloskodásának egy évi ideje alatt az udvarnál megjelenhetik, s a helyett, hogy az udvar többi vendégei közt várna, a palotába külön ajtón lép be, mikor is a királyi pár a Lady Mayoresst rögtön fogadja.

* A Sárga-Folyót Khina bajának nevezik. Ez a folyó a múlt század lefolyása alatt medrét huszon-

TÁBORNOKOK A TEMETÉSRŐL TÁVOZÓBAN.

HONVEDHUSÁROK.

A TEMETÉSRE VÁRAKOZÓK GYÜLEKEZÉSE A VÁRUDVAR BEJÁRATÁNÁL.

A KÖZÖNSÉG A SZENT GYÖRGY-TÉREN A VÁRUDVAR BEJÁRATA ELŐTT.

JÓZSEF FŐHERCEG TEMETÉSE BUDAPESTEN. — Balogh Rószó fényképei.

spanyol világbirodalmat megdöntötte s az angoloknak a tenger feletti uralmát megalapította, tulajdonképpen nem az angol tengerészek nyerték meg, hanem a tenger s az időjárás szélsége.

A francia forradalomban a legvégzetesebb események egyikét okozta az, hogy 1789 október 5-ikén derült, szép idő volt. E napra ugyanis az orléansi herceg nagy néptüntetőt rendezett a Versaillesben tartózkodó XVI. Lajos király ellen. Ha történetesen rossz az idő, a tömeg bizonyára széjjeloszlott volna a hosszú úton, a szép időben azonban nagyon sok békés kiránduló is csatlakozott hozzájuk. Nagy számuk aztán vakmerővé tette a tüntetőket, a versaillesi udvart pedig szörnyű rémületbe ejtette. Fejükhözvetten csupa olyan intézkedéseket tettek, melyekkel a tömeget csak annál jobban felizgatták s a félelmüket is elárulták, úgy hogy a népség megtámadta a királyi várat, felkoncolta a testőrséget s megcsúfolta a királyi családot.

a kis kemény és ügyes formájú menetjegy, mely az egész világon manapság használatos. Ezzel a formával Angliában kísérleteztek először, körülbelül hatvan esztendővel ezelőtt; utána Németország, majd Európa összes államai elfogadták ezt a formát. A menetjegy ötven évvel ezelőtt a bonnkölni rövid vonalon hozta forgalomba a német vasutigazgatóság, és azóta ezt az intézményt minden nagyobb vasút elfogadta, és a közönség is örömmel használja. A menetjegy két utra szól és lényeges kedvezményt jár mindenütt, de sok visszaélést is követnek el vele. Ennek a megszüntetésére sok kísérletet tettek már érdekelt hatóságok, de nem sok sikerrel.

* Norvégiában senkinek sem szabad fát úgy kivágni, hogy helyette azonnal más hármát ne ültetne.

* Oroszországban jelenleg hivatalos adatok szerint 17 millió gyermek semmiféle iskolai oktatásban nem részesül.

* A kínai ember gyermekét mindenek előtt udvariasságra tanítja. Minden kínai gyermeket, legyen az gazdag vagy szegény, arra tanítanak, mi-

kétszer megváltoztatta és most olyan helyen ömlik a tengerbe, mely régi torkolatától 300 kilométer távolságra fekszik.

* Cassel városában egy-egy zongora tartásáért évenként 10 márká illetéket kell a városi pénztárba fizetni.

* Angliában egy statisztikai kimutatás szerint ezelőtt ötven évvel minden huszadik ember szegény volt, a ki segélyre szorult, és kétszáz ember közül egy a fenytő bíró elé került. Mostanában csakis minden harminczhatodik ember szorul közjótékonyságra, és 2400 ember közül egy kerül a bíró elé.

* A lappoknál azt a férfit, a ki valamely leányt a szülők határozott beleegyezése nélkül elvesz, majdnem oly szigorúan büntetik, mintha gyilkolt volna.

* Az iramszarvas bőre oly tömör, hogy az abból készült ruha az embert még a legnagyobb szibériai hideg ellen is megvédi.

* A legolcsóbb napszám Spanyolországban van, hol tíz órai munkáért 60 fillért fizetnek. Mezei munkások hetenként hat koronát keresnek.

AZ ÚJ KORMÁNY TAGJAI.

A január 26-iki választások után gróf Tisza István és kormányának tagjai beadták lemondásukat; helyüket azonban csak most hagyhaták el, mert csak most alakult új kormány, mely az ügyek vitelében felváltta őket. Meg-

lansági szavazatokkal és zajos jelenetekkel fogadták.

Az új kormány tagjainak arcképeit bemutatván, főbb életrajzi adataikat is közöljük a következőkben:

BÁRÓ FEJÉRVÁRY GÉZA, az új miniszterelnök, a ki egyúttal a pénzügyi s a király személye körüli minisztérium vezetésével is meg van bízva, régi szereplője politikai életünknek s pályája oly részletesen ismeretes a nagyközönség előtt is, hogy ez alkalommal nem szükséges újra ismételni életrajzi adatait, melyeket lapunk is több ízben ismertett. Nyilvános szereplésében 1903-ban, mikor lemondott honvédelmi miniszteri állásáról, rövid szünet állott be, de 1904-ben a király kinevezte az ujonnan

BÁRÓ FEJÉRVÁRY GÉZA.

VÖRÖS LÁSZLÓ.

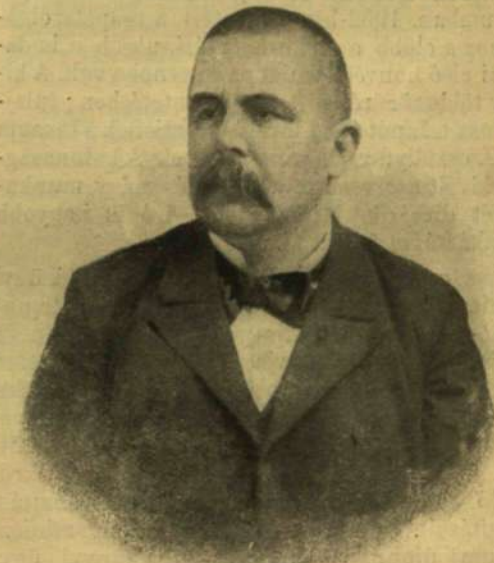
BIHAR FERENCZ.

LÁNYI BERTALAN.

KRISTÓFFY JÓZSEF.

GYÖRGY ENDRE.

KOVÁCS ISTVÁN.

LUKÁCS GYÖRGY.

alakított darabant-testőrség parancsnokává s most magyar miniszterelnökké.

LÁNYI BERTALAN igazságügyminiszter a lipótmezei Híbbén született 1851-ben. A közszolgálatot a kincstári jogügyek igazgatóságánál kezdte, majd ügyvédi irodát nyitott Liptószentmiklóson. 1884-ben törvényszéki bíró lett Rimaszombatban, öt évvel később a budapesti királyi táblához került. Már mint táblai bíró tevékeny részt vett különböző törvényalkotásokban, 1891 óta pedig az igazságügyminisztérium törvényelőkészítő osztályában működött, melynek 1895-ben mint miniszteri tanácsos főnöke lett. A legutóbbi képviselőválasztáskor nyugalmába vonult s elnyerte a lipótzentmiklósi kerület mandátumát. Az új kormány tagjai közül ő az egyedüli, a ki a jelenlegi képviselőháznak tagja volt.

Vörös László kereskedelmi miniszter régi munkása annak az ügykörnek, melynek most vezetője lett. A csanádmezei Dombegyházpusztán született 1849-ben. Hivatalos pályára jogi tanulmányainak elvégzése után, 1871-ben

vasúti hálózat s a földalatti villamos vasút megalkotásában s az ezredévi kiállítás munkálataiban. A vasúti szakirodalomnak is szorgalmas munkása volt. A képviselőháznak 1895-ben lett először tagja; a széki, később a kaposvári kerület választotta meg. 1898-ban lemondott államtitkári állásáról. A képviselőházban elnöke volt a közlekedési bizottságnak. A múlt évi nagy vasúti sztrájk alkalmával mint közvetítő fardozott a sztrájkolók és a kormány között.

KRISTÓFFY JÓZSEF belügyminiszter Makón született 1857-ben. 1880-ban a megyei közigazgatás szolgálatába lépett mint Csanádmegye aljegyzője, rövid idő múlva miniszteri fogalmazó lett a közmunka és közlekedési miniszteriumban, de 1886-ban ismét visszatért a vármegyéhez, mint főjegyző. Ez állását tíz évig töltötte be. 1896-ban a nagylaki kerület megválasztotta képviselőjének. A képviselőházban főleg közigazgatási kérdésekkel foglalkozott felhatalmálásaiban s a bizottságok munkálataiban. Tevékeny részt vett a munkástörvény s a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvény megalkotásában. 1898-tól 1901-ig tagja volt a delegációnak is. Mikor gróf Tisza István miniszterelnök lett, kinevezte Szatmármegye főispánjává s ez állást viselte mostanáig.

BIRAR FERENCZ altábornagy, honvédelmi miniszter, Debreczenben született 1847-ben; atyja kuriai bíró volt. A hainburgi kadétskólában és a klosternuburgi katonai technikai iskolában nyerte kiképezését s 1866-ban lett hadnagy, de a háborúban nem vett részt, mert a komáromi vár megerősítési munkálataihoz rendelték. 1870-ben főhadnagy, 1876-ban százados lett s 1877-ben átlépett a honvédséghez. Előbb a honvédelmi miniszteriumban szolgált, majd mint tanár működött a Ludovika Akadémiában. 1884-ben őrnagy, 1891-ben ezredes s a miskolci 10-ik honvéd-gyalogezred parancsnoka, 1897-ben vezérőrnagy, 1900-ban altábornagy lett. Már ezredes korában vezetője volt a honvédelmi miniszterium első ügyosztályának, majd mint tábornok ugyanott az első ügyosztárhoz. Összesen csaknem 16 évig működött a miniszteriumban. 1902-ben visszatért a csapatszolgálatához s előbb a székesfejevári, utóbb a budapesti első honvédkerület parancsnoka volt. A király többször részesítette kitüntetésben; tulajdonosa a Lipót-rend lovagkeresztjének s lovagja a III. osztályú vaskorona-rendnek. A katonaságnál kivált szervező tehetséget és nagy munkáját dicsérik. Mint katonai író is nagyobb munkásságot fejtett ki.

LUKÁCS GYÖRGY vallás- és közoktatásügyi miniszter a miniszterium legfiatalabb tagja: 1865-ben született Nagyváradon. Hasonnevű atyja államtitkár, anyja pedig Szilágyi Dezső nővére volt. Közeli rokonságban van Lukács László volt pénzügyminiszterhez is. Közpályáját a belügyminiszteriumban kezdte. Mint titkár ő dolgozta ki az állami anyakönyvekről szóló törvényjavaslatot s ennek végrehajtási utasításait. Ezután vezetője lett a belügyminiszterium tőnnon szervezett anyakönyvi ügyosztályának. 1896-ban képviselő, 1897-ben pedig Békésmegye főispánja lett. Társadalmi tevékenységéből általános ismert az a mozgalom, melyet a tudósvérszes szanatóriumok felállítására kezdeményezett és országosan szervezett.

GYÖRGY ENDRE földmívelési miniszter, közigazgatási irodalmunknak régi, szakavatott munkása. 1848-ban született Husztón. 1870-ben a közmunka és közlekedési miniszterium tisztviselője lett s e közben több külföldi tanulmányutat tett, melyek eredményeként nagyobb munkát írt Anglia és Olaszország közlekedésügyéről s szakismeretét több helyi érdekű vasutvonal létrehozásánál érvényesítette. Alapos ismerője a Balkán-államoknak is, melyeket többször beutazott. 1878-ban a halmi-i kerület képviselőjévé választotta s egész 1901-ig volt tagja a képviselőháznak. Több éven át szerkesztette a «Nemzetgazdasági Szemle» című folyóiratot, melynek a legkiválóbb közgazdasági írók voltak munkatársai. Egy az angol államférfiakról és szónokokokról szóló könyve is, mely meg 1874-ben jelent meg, annak idején nagyobb figyelmet keltett. 1876 óta tagja az Akadémiának. Az 1885-iki nemzetközi gazdaságkongresszus alkalmából ő fejtette ki egy középponti hitel-szövetkezeti szervezet eszméjét. Ennek nyomán alakult meg a pestvármegyei hitelszövetkezet; általában a szövetkezeti ügy terén egyike volt a vezető férfiaknak s a XIX. század végén a mezőgazdasági érdekek körüli mozgalmakban. A külföldi gazdasági szaktudósítói állások szervezősek a kormány Londonba hírdelte ki szaktudósítónak s londoni jelentései sok becses anyagot tartalmaznak.

KOVÁCS ISTVÁN horvát-szlavon miniszter a Szerémségben, Tovarnikon született 1841-ben.

BERNER C. C., a norvég képviselőház elnöke, kinek elnöksége alatt Norvégia elszakadását kimondották.

MICHELSEN KERESZTÉLY, norvég miniszterelnök.

A jogi tanulmányokat Pécsen és Budapesten végezte s 1861-ben Szerémségben megyei szolgálatba lépett, a melyben meg is maradt negyven évig. Magyarbarát felfogása és állásfoglalása miatt sok harcot kellett vívnia Strossmayer pártjaival. A horvát országgyűlésen is, melynek mint főispán éveken át hivatalból volt tagja, sokszor felszólalt a magyarokkal való jó viszony ápolására érdekében. 1901-ben nyugalmába vonult Zágrábmegye főispánjává, de az országgyűlésnek tagja maradt s delegáltként a magyar képviselőházba is, a hol felszólalásainak hazafias irányával többször keltett általános tetszést.

A CZU-SIMA TENGERSZOROS.

A világtörténelem egyik legnagyobb hadi eseményének színhelye az a tengerszoros, a mely Japán szigetvilága és a koreai félsziget között összeköti a Kelet-Kínai tengert a Japáni tengerrel.

Kelet-Ázsia partvidékeit csodálatos szabályossággal, ivalakú szigetgyűrűk veszik körül. Kezddik pedig ez az Aleuti szigetekkel, a melyek Alaskától Kamcsatkáig nyúlnak át s gyöngyosor gyanánt kerítik el a Nagy-óceántól a Behring-tengert. A második szigetgyűrű Kamcsatkából indul ki s a Japán szigetekig tart: ez a Kurili szigetek gyűrűje, már japán birtok, a mely az Ochocki-tengert keríti le a Nagy-óceánból. Japán szigetvilága a harmadik nagy ív, a mely Szachalin szigetéből kiindulva, Korea déli csücsig tart s mintegy levágja az óceánból a Japán-tengert. Ezután jó a Riú-kiu szigetsor, a mely a Kelet-Kínai tengert keríti s Formózáig tart. Ettől a szép szigettől megint egy gyöngyosor ékesíti az óceán partját s összeköttetést hoz létre Formóza és a Szunda szigetek között s ezzel határolódik a vészdelmes szélviharjairól nevezetes Dél-Kínai tenger.

Alig van a Föld kerekén még másik ilyen nagy, szabályos képződmény, mint a szigetsoroknak az a csodálatos rendszere.

Ha valaki most az egyik mellék-tengerből a másikba akar átjutni, vagy keresztül kell mennie a szigetsorok gyöngyszemén, akkor azt a nyílt óceánra, hogy a másikon keresztül ismét bejusson a következő mellék-tengerbe, vagy pedig azokon az aszklás szorosokon kell áthalatnia,

a melyek a szárazföld és a szigetsorok végei között nyílnak. Ilyennek tekinthetjük a Malakka-i szorost, aztán a Formóza-esztort, majd a Czu-Sima sziget mellett áthaladó úgynevezett Krusenstern-utat, a melyben Rosdesztvenszky flottája tönkre ment. A Czu-Sima sziget másik oldalán a Krusenstern-út párját Broughton-út név alatt ismerjük a geográfiában, de ez a sikébb, azért a hajók leginkább azon az úton szoktak haladni, a melyiken az orosz flotta akart keresztül jutni.

A mint egyszer az orosz flotta a Malakka-i szoroson át behatolt a mellék-tengerbe, többé nem haladhatott biztonságban: mintegy égerfogóba került. A Dél-Kínai tengerből bárhova akar kijutni, mindig szoros úton kell keresztül hatolnia. Épen így jár a Kelet-Kínai és a Japáni tengeren is. Nincs többé menekése más úton, mint szigetek közötti szorosokon. Ez pedig veszedelmes az olyan helyen, a hol a szigetek közt bujkáló, ravasz és vitéz ellenség leselkedik.

A szoros átjárók között talán épen a legveszedelmesebb a Koreai szoros, a melyet szét-darabolnak a szigetek arra a két útra, melyeket az élleb említettünk. Scholsem mély a tenger itten, tele van rejtett szirtekkel, apró szigetekkel: a hajónak ugyancsak óvatosságnak kell lennie! Magam is keresztül utaztam a Krusenstern-úton akkor, a mikor Nagaszakiból Vladivosztockba igyekeztem. Csodálatos látványt nyújt ez a szaggatott, szerteroncsolt szigetvilág, a melynek szirtjei között bömbölve, zúgva rohan keresztül a dagály közeledéseket keletkezett áramlás. Hófehér jétek borítja ilyenkor a tenger színe alatt leselkedő sziklatörmököket, a partok elé pedig feltűnően éles, fehér csikot tűrnak a megtörtött hullámok összeomló tarajai.

Jobb oldalon a sziklák felett még felénk mosolyog a japáni szigeteket borító kedves növényvilág, a vasszorgalmú kertészpénz minden talpalatnyi földet elfoglaló kultúrája. A másik oldalon a Czu-Sima sziget sötét körvonala látni, de kis angol gőzösünk nem merte megközelíteni veszedelmes zátonyai miatt. Majd Korea zord hegyei tűnnek fel foszladozó árnyék gyanánt, de aztán a nyílt Japán-tengeren vagyunk, a hol már mély, 1000—2000 méter mély víz felel jár a hajó.

A sziklákon kívül másik veszedelme is van ennek a partvidéknek, t. i. a kőd, a mely itt már nem olyan gyakori ugyan mint Vladivosztock előtt, de azért a nyári monszin idején bizonyítani elégyszer megkészeríti a hajósok utazását. Sebesen sodró áramlás, sziklászirt, kőd, kellemetlen szél: minden összeesküszik, hogy egy, az ellenség helyzetéről teljesen tájékozatlan, az ottani vizekre először megismerkedő járatlan flottát hadműveleteiben akadályozzon. Hogy mennyire tájékozatlanok voltak az oroszok a japán flotta elhelyezkedéséről, azt fényesen bizonyítja az, hogy a kettős sorban előrehaladó pompás orosz armádát jobb oldalán, az igazi japáni szigetek felől származó kisérte a torpedózó flottilla, holott Togo a koreai partok kevéssé ismert zugaiban rejtőzködött egész hajóhadával.

Bámulatos pontosan számíthatott Togo, a mikor kiindította hajóhadát innen, a koreai partokról, hogy mind a három szétvált flotta egyszerre támadta meg az oroszokat: egyik elől, másik oldalról és a harmadik délről. Valóban ismernie kellett minden körülményt, hogy egyik hajóosztály se késsék le a támadásról. Pontosán egyszerre érkeztek az ütközet színhelyére s igen rövid idő alatt eldől az ütközet sorsa.

Mellékelt térképünk mutatja a kettős tengerszoros vidékét s az orosz flotta helyzetét a támadás kezdetében. A három nagy nyíl a japán hajóhadak felvonulásának útját jelzi, a melyeken mint villám csapott le a merész és ravasz japán tengerész.

Az orosz hajók rövid idő alatt annyira tönkre voltak téve, hogy menekülnök kellett azoknak, a melyek még menekülhettek. Az admirális, azt az erőyes férfit, a ki jó ideig letéteményese volt az oroszok minden reményességének, a szerencsétlen Rosdesztvenszkyt ott fogták el, a hova a fekete keresztet rajzoltam Korea partjaihoz. Megsebesítve, mindenét odavesztve menekült annak a hajóhadnak a parancsnoka, a melyhez hasonló nagyságú és erejű még eddig nem szerepelt a történelem színpadán.

Elég merész volt pedig Togo, hogy az utolsó szoroson fogta meg az oroszokat. Ha a Koreai szorost elhagyja az orosz flotta, többé aligha sikerül megfogni Vladivosztockig, mert a nyílt tengeren nem igen lehet két ilyen hajóhadnak döntő ütközetet vívnia. Más admirális hihetőleg már a Malakka-i szorosnál megkezdte volna a próbálkozást s talán belefelel, mire a legalkalmasabb helyhez vergődnek. Togo egyszerre kockára tett mindent, de az a kocka úgy fordult, a hogy ő akarta.

S a tragédia lejátszódott, az addig soha nem is említett Czu-Sima sziget világtörténelmi emlékezetessé lett.

Cholnoky Jenő.

KÉPEK A HÁBORUBÓL.

A japánok híresei arról, hogy legyőzött ellenségeikkel igen gyöngéden, barátságosan bánnak s mindenek rajta vannak, hogy sorsukon könnyítsenek. És ha a kőszakatonálk így tesznek, mennyivel inkább részesítik figyelmükben az ellenség kiválóbb embereit, vezéreit. Már Stösszel sem győzte dicsegni azt a fogadtatást, a melyben Japánban részesült, most pedig a győzelmi reményekkel harezra indult Rosdesztvenszkynek van módjában ellenségei nemesszívűségét tapasztalni. És ez, a mint maga kinyilatkoztatja, enyhítőleg hat nagy fájdalomra, melyet elvesztett flottája miatt érez. Különösen jó hatással volt rá, hogy nagy ellenfele Togo, meglátogatta betegágyában és nyájas, barátságos szavakkal vigasztalni igyekezett. Érdekes képet mutatunk be erről a látogatásról. Szeliden, jó indulatú mosolylyal ül Togo legyőzött ellenfele ágyánál, a kinek számára egyik tisztjével virágokat is hozott, pedig ilyesmivel már is fel volt a sebesült fogoly ágya díszítve; gondoskodott arról a kis japán ápolónő, a ki most az orvossal együtt a háttérben állva, tanuja a két tengerenagy nem mindennapi találkozásának.

Mikor Rosdesztvenszkyt legyőzte Togo, zászlós hajójáról, a «Mikasa»-ról vezette a csatát. Hatalmas acélszörnyeteg ez; 16 ezer tonnás (a dunai legnagyobb gőzösök csak 250 tonnások!) 18 ezer lőerejű gépek hajtják s 80 ágyú van rajta. Ezek közt négy óriás, melyek 32 centiméter átmérőjű golyókat szórnak sok kilométer távolságra. A hajó nagyságáról különben fogalmat nyújthat képünk, mely a «Mikasa» fedélzetének egy kis részét tünteti fel két hatalmas ágyúval.

A derék «Mikasa» miatt különben nem kis aggodalomban voltak a japánbarátok, mikor még Rosdesztvenszky ott cirkált a tonkingi vizeken. Híre terjedt ugyanis, hogy a «Mikasa» aknára került és használhatatlan lett. Bizonyos hajósok látták, a mint a Formóza-szorosnál két más hajó vontatta nagynehézen. Roppant baj lett volna ez, ha igaz lett volna, mert hiszen a japánoknak anélkül is nagyon kevés csatahajójuk volt. De hát kiderült, hogy a «Mikasa»-nak semmi baja; állítólagos veszedelmének hírt maguk a japánok terjesztették, hogy az a Rosdesztvenszky fülébe is eljutva, annál bátrabban menjen neki a czu-simai szorosnak, a hol már olyan készen várták a japán hajók, élükön a sérületlen «Mikasa»-val.

A «VASÁRNAPI UJSÁG» 52-ik évfolyama.

A «Vasárnapi Ujság» a legrégibb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap, évenként több mint 130 íven, s több mint ezer képpel, «Regénytár»-ral s rendkívüli mellékletekkel is bővítve legjelesebb hazai íróink és művészeink közreműködésével jelen meg.

A «Vasárnapi Ujság» újabb színes képmellékleteket is ad, több színben művészileg kivitt képeket.

Mikszáth Kálmán kitűnő írók mint főmunkatárs működik a «Vasárnapi Ujság» szerkesztőségében s a vele kötött egyezség értelmében kizárólag a «Vasárnapi Ujság»-ba írja nagybecsű új szépirodalmi műveit: regényeit, elbeszéléseit.

Előfizetési feltételeink:

A «Vasárnapi Ujság» negyedévre 4 korona, fél évre 8 korona.

1848 évi festmény után.

GYUJTÓ LAJOSNÉ HEGYESSY NINA.

A «Vasárnapi Ujság» a Világkrónikával negyedévre 4 kor. 80 fillér, félre 9 korona 60 fillér. A «Vasárnapi Ujság» és «Politikai Újdonságok» a «Világkrónika» és a «Magyar Gazda» melléklapokkal együtt: negyedévre 6 korona, félre 12 korona.

Az előfizetések a «Vasárnapi Ujság» és «Politikai Újdonságok» kiadóhivatalába, Budapest, Egyetem-utca 4. szám küldendők.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Fanghné Gyujtó Izabella emlékezései a szabadságharc idejéből mai számunkban befejeződnek. Az olvasók bizonyára élénk érdeklődéssel kísérték a gyermeki emlékek elmondását, mert a jó tollú író ritka eleveggel őrizte meg azokat a benyomásokat, melyeket fogékony gyermeki lelke a szabadságharc nagy napjaiban nyert. Az ilyen személyes visszaemlékezések az értéke főleg abban áll, hogy a míg a történetírók leginkább csak a vezető férfiakról s a nevezetes eseményekkel foglalkoznak, addig ezek a történelmi eseményeknek az egész társadalomra s az egyes magánemberekre való hatásáról tájékoztatnak s ezzel nagy mértékben hozzájárulnak a kor viszonyainak s a közhangulatnak megismeréséhez. Az e szempontból is kiváló érdeklődéssel ma számunkban két képet is közlunk. Az egyik az emlékezők egyik főszereplőjének, az író nő anyjának, Gyujtó Lajosné Hegyessy Ninának arcképe 1848-ból, tehát abból az időből, a mikor az elmondott események történtek, a másik pedig Fanghné Gyujtó Izabellának képe, melyen

Gyermekei arckép egykorú festmény után.

GYUJTÓ IZABELLA ÉS TESTVÉRE.

kis öcsésével látható, a kinek 1847-ben történt haláláról az emlékiratok elején van szó. Mind a két kép érdekesen tünteti fel az akkori viseleteket is, melyekről aránylag kevés emlék maradt fenn.

«A Föld és Népe» című földrajzi és ethnografiai kézikönyvnek, megjelent az ötödik kötete, mely Magyarország ismertetését tartalmazza. Ezzel teljesedett a nagy vállalat. A most megjelent ötödik kötet, a mely az idegen országokkal és népekkel foglalkozó négy első kötet után hazánk földjét és népét ismerteti, Magyarországnak első nagyméretű, népies nyelven írt, illusztrált monográfiája, valóban hűzkapító kézikönyv. Huszonhat legkiválóbb szakember munkájának eredménye a negyvenöt ives, hatalmas kötet, a melynek szerkesztője György Aladár, a négy első kötet érdemes írója, első sorban arra törekedett, hogy a nagy munka ne száraz adatok, nevek és számok halmaza, hanem pontosága és megbízhatósága mellett is érdekes olvasmány legyen.

A szerkesztés munkájában a szerkesztőt különösen dr. Erdődi Béla, a magyar földrajzi társaság tiszteletbeli elnöke támogatta. Az egyes fejezetek a következő írók művei: Simonyi Jenő, Hanusz István, Cholnoky Jenő, Borbás Vincze, Szilassy Zoltán, Paszlavszky József, Bátky Zsigmond, Rényi József, Gelléri Mór, Peres Sándor, Thüring Gusztáv, Balogh Margit, Hanusz István, Sziklay János, Lóczy Lajos, Némethy Károly, Kozma Gyula és Demkó Kálmán, Brózik Károly, Márki Sándor, Körsi Albin, K. Nagy Sándor, Csirbuss Géza, Téglás Gábor, Kozma Ferenc és Kenedi Géza. Tizenhárom színes melléklet, tizenkilenc egész lapnyi rajsmelléklet, 419 szöveglevél és egy térkép szemlélteti képen is azt, a mit a gondosan megírt szöveg elmond s részletes pontos tárgymutató könnyíti meg használatát. A kiváló díszű munkát a Franklin-Társulat adta ki. A 716 lapra terjedő könyv ára díszes vászonkötésben 15 korona. Ugyanannyi, mint az előbbi köteteké.

Nagy Lajos: «Egyedül»; költemények, 1905. Egy nyilvánvalóan nagyon fiatal ember kérésére a verskötet bebecsültatást az irodalomba. Ajánlásul hozza magával ifjúságát, romlatlan érzéseit, ideálizmusát s költői hivatásában való őszinte, naiv hitét. A legfontosabb ajánlólevél azonban nincs még számára kiállítva: verseiből még nem látszik ki, vajjon van-e benne több is az ifjúság hevílkénységénél, vajjon csakugyan költői hivatás-e, a mi verselésre készteti, vagy csupán fiatalos, ábrándos becsvágy? Néha egy-egy sor, egy-egy hangulat mintha a költői képzetet tüzeiben elevenedtet volna meg, egy-egy sor újszerűen, frissen esendül, de aztán minduntalan lerontja a hatást az utána következő üres prózai részlet. Kész vers, a mely teljes hatást tenne, nincs a kötetben, stófia is kevés; szép sor, csinosabb fordulat azonban gyakran akad. Nyelvében van valami, a mi biztat; nemcsak hogy magyaros, hanem elegendő szobosága is van s néha kifejező is tud lenni. Tárgyai, eszmék nem lépik túl a konvencionális lírai motívumok határait: szerelemről, szüleiéről, vallásról énekel s azt éneklő rólik, a mit majd minden fiatal verselő. Arra azonban több gondot fordít volna fordítania, hogy versei se első bemutatkozásra csinosabb formában jelenjenek meg; siket ritmika, nehézkes ritmusai arra vallanak, hogy még igen messze van attól a foktól, a melyen a technika nem nyílgé, hanem szánra a művészt alkotásnak. A 145 lapra terjedő kötet Kisbérben, Hafl Kálmán nyomdájában jelent meg s ára 2 korona. Mutatványul a következő kis verset közöljük belőle:

Ingó-bingó rózsabokor.

Ingó-bingó rózsabokrot fehér hó takarja,
Barna kis lány jegykendőjét most himezi, varrja,
Oly boldogan tekint ki a vihar zúgásába:
— Úgy szövédi, úgy fonódi lelke aranyálma.

Ingó-bingó rózsabokor rózsákkal megrakva,
Halvány asszony jegykendőjét könnyűkkel áztatja,
Madárral oldad egybe fájó zokogása;
Hogy szétfolyt, hogy szétfolyt lelke aranyálma.

«Demosthenes» cím alatt öt felvonásos drámát adott ki Králik Lajos, a ki számos eddigi munkájával a jogi irodalomban szerzett kiváló nevet. Drámája inkább olvasmányoknak van szánva, mint a színpadnak; nem annyira a cselekvény drámái fejlesztésére törekszik benne a szerző, mint inkább a párbeszéd tartalmasságára, eszméi bőségére s az ókori viszonyok jellemzős rajzára. A fűzet a Franklin-Társulatnál jelent meg, ára egy korona.

«Ostályharcok a XIX. században». Wolfner Pál e cím alatt egy gondos tanulmányozásra való fűzetet adott ki, melyben a XIX. század történetéről ad áttekintést képet az egyes társadalmi osztályok kialakulása s egymás közti sűrűlődsé szemponyából. Meghatározza az ostályharc fogalmát, kifejti a középosztály helyzetét a század elején, kialakulását Angliában és a kontinentális államokban, ismerteti a század első felének forradalmi

mozgalma, jellemzi a liberálismust, azután a proletáriátussal foglalkozik s a forradalmi szocializmust fejtegeti a történeti eseményekkel való kapcsolatban. A 136 lapnyi terjedelmű füzet a Franklin-Társulatnál jelent meg s ára 2 korona.

«A magyarság fejlődése az utolsó kétszáz év alatt.» Dr. Ajtay Józsefnek ily című tanulmánya most már harmadik bővített kiadásban jelen meg. A munka a statisztika adataival igyekszik bizonyítani a magyarságnak hatalmas számbeli gyarapodását és terjeszkedését kétszáz év óta. A XVIII. század elején, a törökök kiűzése s Rákóczi felkelésének lezajlása után harmadfél millióra rúgott hazánk lakossága s e számnak csak 46 százaléka volt magyar, mert a török uralom leginkább ép a magyar lakosságot pusztította. Az ezután következett idegen telepítések hatása alatt 65 év alatt a lakosság megnégyszereződött, de a magyarság arányszáma leszállt 25 százalékra. A XIX. század elején azonban hatalmas erővel kezdődött a magyar nép gyarapodása, mely sokszorosan felülmúlta a nemzetiségeket. A II. József alatt tartott népszámlálás óta 1850-ig a magyarság 115 százalékkal szaporodott s a szaporodás azóta is mind nagyobb s ma már 113 év alatt 270 százalékkal nőtt a magyarok száma. Ezeket a tényeket, melyek ha bevélnak, sok reményt és vigaszt nyújtanak nemzetünk jövőjére nézve, a szerző szorgalmas kutatás alapján nagy adatkezeléssel támogatja s világosan, közérthetően fejt ki. A tanulmány ára 50 fillér.

Szirmay Tamás mókás könyve. A kassai múzeum nem rég egy 1726-ból származó könyvecskét kapott, melyről megállapítható, hogy Szirmay Tamás írta. A könyvecskében csupa nagyotmondások és fillentések vannak összegyűjtve, még pedig betűrendben. Például: Bárány András Mátys uram oly szunyogot látott, az kinek egyik lába az földet, az másik a fát érte el. Berthóty István uram olyan ágyut látott Lőcsén, hogy az öcsese belébjött minden fegyverestől s még sem érte el szélét az ágyú lyukának, stb. A könyvecskét most Mihály József rendezte sajtó alá és Kassán Vitéz A. könyvnyomdájában jelent meg.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

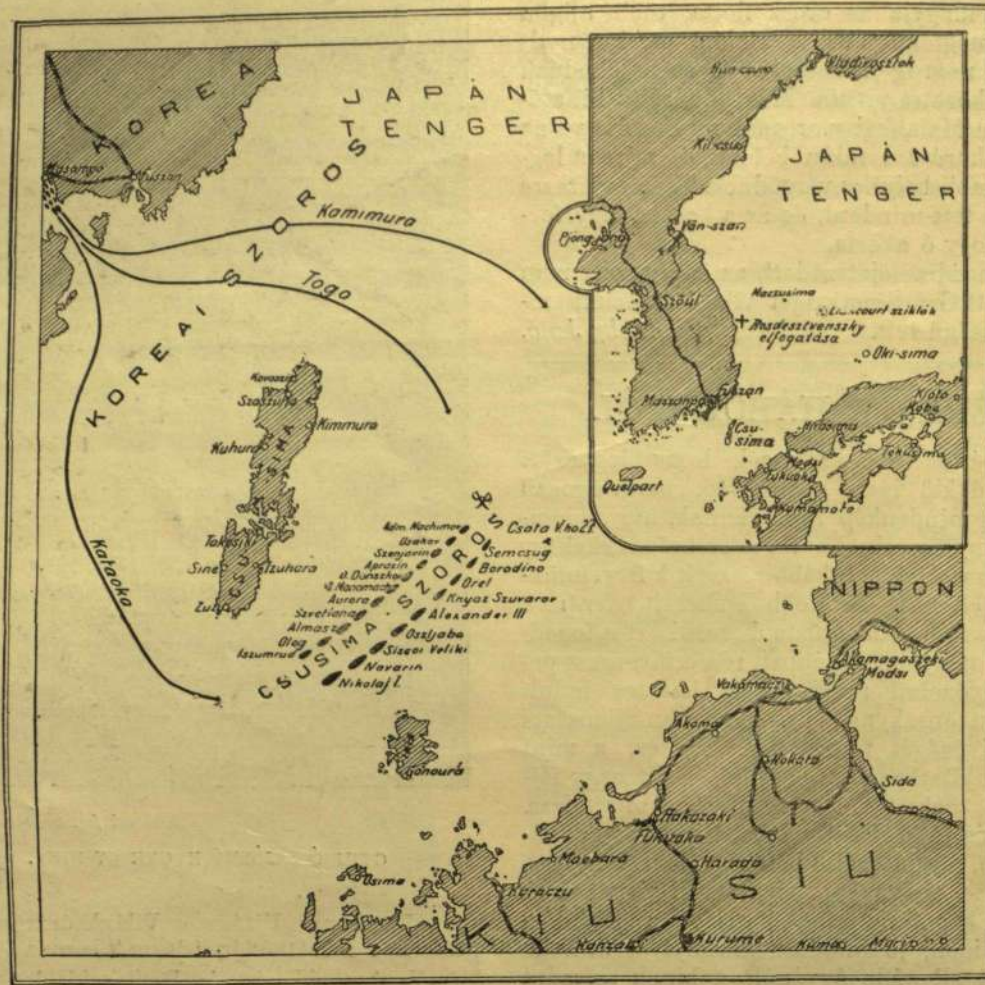
A Magyar. Tud. Akadémia június 19-ikén tartotta a nyári szünetek előtt utolsó ülését.

Először a III. osztály ülésezett Szily Kálmán elnökével, a melyen Könyig Gyula mutatta be kivonatol: «A continuum problémája s a halmozások általános elmélete» című terjedelmesebb tanulmányát. Könyig Gyula tavalgy a matematikusok Heidelbergben tartott nemzetközi kongresszusán foglalkozott először a continuum problémájával s fejtegetései akkor nagy föltűnést keltettek. Akkor megemlítette, hogy fejtegetése annyiban hézagos, a melynyiben egy általánosan elfogadott tétel bizonyításával egyelőre adós marad. Most e tétel teljes kiküszöbölésével konstruálta rendszerét s ezzel a matematikai alapfogalmak általános értelmezésében új fordulat állott be. Fölvetett kérdései a logika s a matematika legmélyebb kérdéseivel állanak szerves kapcsolatban. Könyig tanulmánya a magyar eredetivel egyidőben francia és német fordításban is meg fog jelenni. Ezután Kürschák József és Daday Jenő levelező tagok tettek rövid előterjesztést. Könyig Gyula a Bauer Mihály és Juwanecz Irén, Kövesligethy Radó levelező tag pedig Lichtenberg Sándor vendégek tanulmányait mutatták be. — Ezután az osztályülés általános ülésé Kautz Gyula elnöklété alatt és Heinrich Gusztáv főtitkár tett jelentést a folyó ügyekről. Jelentetté továbbá, hogy a Kócán-féle pályázatra tizenhat dráma érkezett. Ezen az elnök kellemes üdülést kívánva az akadémiкусoknak, az ülési időszakot bezárta. A legközelebbi ülés október első hétfőjén lesz.

A Képzőművészeti Társulat tavaszi közgyűlése elhatározta egy független jury alkutását a beérkezett művek megbírárlására s utasította a választmányt, hogy a jury szervezetét illeszse be az alapszabályokba. E végből a társulat június 18-ikán rendkívüli közgyűlést tartott báró Forster Gyula elnökletével. A közgyűlés elhatározta, hogy József főherceg halála alkalmából, a ki a Társulatnak pártoló tagja volt, József Ágost főherceghez részvétiratot küld. Azután elfogadták a választmányának következő javaslatát: Mondja ki a közgyűlés, hogy a társulat választmányát, illetve művészeti szakbizottságait fólhatalmazza arra, hogy az 1905/6. évi téli kiállításra beérkező művek bírárlására és a kiállítás elrendezésére vonatkozó jogát egy tíz fős, négy szobrász- és négy építőművészből álló független juryre átruházhassa, melyet a társulatnak szavazásra jogosult művésztagei választanak.

MI UJSÁG?

Az országgyűlés elnapolása. Június 21-ikén történelmi nevezetességgű ülésre gyűlt össze a képviselőház. A válságos események, a közállapotokba

A CZU-SIMAI TENGERI CSATA TÉRKÉPE.

belesodródott nagy ellentétek bizonyossá tették, hogy az új kormány bemutatkozása oly eseményné válik, melynek alakulását előre kiszámítani nem lehet. Az egyesült ellenzék az új kormányt alkotmányellenesnek tekintvén, elhatározta, hogy bizalmatlanságot szavaz neki. A szabadelvűpárt is határozati javaslatban fejezte ki bizalmatlanságát. Viszont az is bizonyos volt, hogy az országgyűlés elnapolására az új miniszterelnök magával hozza a királyi kéziratot.

Az országház környéke június 21-ikén reggel, jóval a képviselőház ülése előtt már nagy elevenséget mutatott, nagy tömeg gyülekezett össze a tágas téren. Az egyfelváltva pedig még talán soha sem voltak annyian, mint most. A karzatokon akkora tolongás fejlődött ki, hogy a mentők is kivonultak, s a nagy forróságban többször kellett segítyt nyújtaniok. A Ház folyosóján jóval tíz óra előtt megkezdődött s egyre növekedett a zisibongás. Az elnöki széket Justh Gyula elfoglalván, a zajongáson keresztül tisztán hallható lett csillapító szava. Tizenegy óra felé léptek az új miniszterek a terembe. Zsivaj, kiáltások áradata fogadta őket. Az ellenzék tekintélyes tagjai csillapítani igyekeztek a zajongókat, az elnök szigorúan szolt alá a magasból. Báró Fejérváry Géza miniszterelnök átadta a királyi kéziratot, mely tudatja az ő miniszterelnökké való kinevezését. A miniszterelnök még néhány tájékoztató szót mond. Súlyos szavak kavarnak össze hasrányn, és sivitva. A zivatar nő, mikor a miniszterelnök «sürgős elintézésre» több törvényjavaslatot terjeszt elő. Majd még nagyobb lesz a zaj, mikor báró Fejérváry jelenti, hogy még egy másik királyi kézirat van nála s kéri felolvasását. Egy pillanat alatt megvult az orkán, a kavargás. Az elnök névszerint rendreutasít többeket. Mindenki tudja, hogy a második királyi levél az országgyűlés elnapolását rendeli el, a képviselőház többsége pedig bizalmatlanságot akar nyilvánítani a kormánynak még az elnapolás előtt. Az izgalom most már rendkívüli. Ekkor következett be az ülése eseménye. Az elnök a Házszabályokat idézve, félreleszi a második királyi kéziratot mindaddig, míg az elől a Ház nem intézkedik. Most már a másik oldalon két izgalom, zaj. Nem lehet följegyezni a kiabálások értelmét. Végre a Ház szavazással azt határozza, hogy a második királyi kézirat csak az elsőnek elintézése után olvassassék föl. Ekkor báró Fejérváry izgatottan említi a király iránt való hódolatot. «Ez az eljárás — szol — ellenkezik az évszázados alkotmányos gyakorlattal. Ennél fogva a kormány eltávolzik helyéről». Összeszedte iratait s az új kormány többi tagjaival együtt kiment a teremből. A kivonulás az ingerült ellenzék tömeg közt történt, s képzelné lehet, hogy éles kifejezésekben most sem volt hiány. A képviselőház nagy többsége ezután Kossuth Ferenc indítványára bizalmatlanságot szavazott az új

kormánynak. Majd felolvasták a második királyi kéziratot, mely az országgyűlést szeptember 15-ikéig elnapolja. A Ház még együtt maradt s báró Bánffy Dezső által a szövetkezett ellenzék s a disszidensek nevében előterjesztett határozatot hozott, melyben alkotmányellenesnek mondta ki az ex-lex állapotban való elnapolást, s a kormányt eltiltotta az adók és újonczok szedésétől, a tartalékosok és póttartalékosok behívásától, a kereskedelmi szerződések körüli működéstől, a közönségi kiadások utalványozásától, a kvótadöntés munkálataitól. — Délután, a főrendiház is bizalmatlanságot nyilvánított a Fejérváry-kormány iránt. Báró Fejérváry miniszterelnök a június 22-ikén tartott minisztertanács után Bécsbe utazott, s ott értesült, hogy a király másnap kora reggel Királyhídigára megy a hadgyakorlatokra. A miniszterelnök tehát június 23-ikán oda utazott, hogy jelentést tegyen a királynak. Híre járt, hogy beadja a kormány lemondását, de a király nincs abban a helyzetben, hogy elfogadja s így a Fejérváry-kormány mint ügyvezető-kormány vinné tovább az ügyeket.

József főherceg temetése napján a királyi hadiparancsban tudatta, hogy «a 37. számú gyalogezred József főherceg dicső nevét örök időkre viselve». A királyi parancs meleg hangon szol József főherceg harminczhét évi főparancsnoki működéséről, mely alatt a magyar honvédség szervezését és kiképzését a harcokképeség oly tiszteletet parancsoló fokára emelte. — A temetéshez tartozó vallásos szertartásokat a gyászmisék fejezték be. Június 20-ikán délelőtt tíz órakor a budai királyi palota Szent István kápolnájában ismét összegyűlt a gyászoló család, s megjelentek ott az országos méltóságok, a polgárság, katonaság, bíróságok képviselői. Néhány perczel tíz óra előtt doberpergés jelezte a főhercegi család érkezését. A három udvari kocsin Klotild, Mária Dorottya és Erzsébet főhercegnők, s Thurn-Taxis hercegné érkeztek kíséretükkel s fölmentek az oratóriumba, a hol már ott voltak József Ágost főherceg, Augustia főhercegnéasszony s kis fiók, József Ferenc főherceg. A mint a fenségek elfoglalták helyeiket, orgonaszó mellett vonult be a papság a templomba, s megkezdődött a mise, mely alatt az Operaház férfi-kara remek gyászdalokat énekelt. A szertartást Várossy Gyula székesfejevári püspök végezte nagy segédlettel, a melyben résztvettek dr. Kohl Medárd fől-szentelt püspök, gróf Batthyány Vilmos nyitrai segédpüspök, gróf Széchenyi Miklós győri püspök, Fischer-Colbrie Ágost kassai segéd-püspök, Kanter Károly apát, udvari plébános, stb. A mise majdnem egy óra hosszat tartott és végetértével a gyászoló család a kísérettel visszatért a főhercegi palotába. A hercegnéprímás rendeletére június 21-ikén a főváros összes katolikus templomaiban requiemet tartottak.

József főherceg szobra. Budapest város rendkívüli közgyűlése, mely József főherceg halálára

jött össze, hogy gyászát kifejezze, utasította a tanácsot, tegyen javaslatot az elhunyt elévülhetetlen érdemeinek maradandó megörökítésére. Alig lehet kétség, hogy ez az emlék szobor lesz, melyet Budapest nemzeti közadakozásból állít, s helyéül a Margitsziget csúcsát fogják kijelölni.

A Szent István-bazilika belső díszítését e nyáron befejezik és fölstenelését október 4-ikére, a király nevenapjára tűzték ki. A monumentális alkotás belseje az építési időszakbeli magyar képzőművészet, műipar kifejezője. Oltárképek, falfestmények, márvány- és bronzszobrok, művészi díszletek; bronz, réz és vas munkák, orgona, fa-faragás, padok, székek, mind magyar elme és magyar kéz művei. Csak a magyar művészek festményei után készült mozaik-képekért kellett Velenczébe fordulni, miután a műiparban legelőhaladottabb országok is ebben a tekintetben előszeretettel fordulnak az olaszok közreműködéséhez.

*A budapesti vízművek bemutatása. Tíz évi munka után teljes befejezést nyertek a hatalmas vízművek, melyek a főváros lakosságát tiszta és jó ivó vízzel bőségesen ellátják. Mintegy 16 millió koronába került a nagyszerűnek mondható alkotás, mely szakértők állítása szerint világszerte pártját ritkítja. Összesen 83 nagy kut szolgálhatja a vizet, mely kutak közül négy Újpest közelében van, ezekkel szemközt hét a káposztásmegyeri szigeten, a melyeket a Duna medre alatt vást alagút köt össze. A többi kutak a szentendrei sziget partjain s a káposztásmegyeri partokon épültek. Ezen kutak vizét a főváros éjszaki határához közel levő roppant nagy szivó medenczébe vezetik, honnan aztán a két gépház óriási szivattyúi nyomják be a főváros területére. A két gépházban kilencz hatalmas gőzgép van elhelyezve, melyek közül azonban rendes körülmények közt csak kettő-három működik. Ha Budapest lakossága egy millióra szaporodik, a vízművek még akkor is naponta minden emberre 240 liter vizet bírnak szállítani. Ez pedig kitűnő eredmény, mert pl. a berlini vívezeték csak 79, — a drezdai 99, — a lipcsei 66, — a hamburgi 173 liter vizet szállíthat egy lakosra. Június 16-ikán mutatták be a kész vízműveket a főváros képviselő-testületének. A mintegy 300 kutból álló társaságot a «Radezky» gőzhajó szállította ki s miután végig evezett a partok mentén látható kutak hosszú sorai mellett, visszatért a főtelephez, melynek szerkezetét Kajlinger Mihály igazgató magyarázta meg, a kinek főérdemei vannak a nagyszabású vízmű létesítésében.

Jókai-elméletből Siofokon. Jókai Mór életének utolsó nyarat a Balaton partján, Siofokon töltötte. A furdőtelep igazgatóságának kezdesére a furdővendégek díszes elméletéből jelölik meg azt a nyaralót, a hol a nagy költő lakott és több művet írt. Az elméletből leleplezése a jövő hónapban lesz.

Magyar tudósok egy londoni nemzetközi kongresszuson. A közelebbi napokban tartották Londonban a nemzetközi ornithologiai kongresszust, melyen Magyarország is szépen volt képviselve. Ott volt a madártani országos intézet részéről: Herman Ottó, Csörgény Titusz és Chernel István. A Nemzeti Múzeum részéről dr. Horváth Géza jelent meg, továbbá Igali Szavetozár földirtkos és gazdasági író, egyik előadó volt a kongresszuson. Herman Ottó elnökévé választotta a kongresszus II. dík osztálya, melyben a madarak költözését tárgyalták, titkára volt Chernel. Nagy érdeklődéssel fogadta a kongresszus Herman Ottó előadását a madarak

TOGO LÁTOGATÁSA ROSDESZTVENSZKYNÉL A SASEHÓI TENGERÉSZ-KÓRHÁZBAN.

költözködésére vonatkozó tapasztalatairól. Magyarul kezdte előadását, a hazája iránt való kötelezettségből, majd német nyelven adta elő érdekes tárgyát. Angol nyelven Gineverné-György Ilona tolmácsolta. A másik magyar előadó Igali Szavetozár volt.

Kalföldi botanikusok nálunk. A magyar Természettudományi Társulat a Bécsben ülésezett nemzetközi botanikai társaság tagjait több napi tanulmányi kirándulásra meghívta Magyarországra. Június 19-én a mintegy kilenczven főből álló társaság meg is érkezett Budapestre. Fogadtatásukról, kalandolásukról a Természettudományi Társulat vezetősége és növénytani szakosztályának bizottsága gondoskodott. Megnézték a múzeum növénytani osztályát, az egyetemi növénykertet, kirándultak a budai hegyek közé. Megjelentek a szőlészeti — ampelologiai — intézet felavató ünnepén is. Ez intézet több épületből áll, egész telep a Debrői-úton, s hivatása a szőlő betegségeinek megismerése és a felsőbb szőlő-gazdaság megismertetése. Fölzserelése a legmodernebb és arányai is a legnagyobbak közé tartoznak. A vendégek két órát töltöttek ott. Június 22-én hajóval Orsovára mentek, onnan elmennek a Herkules-fürdőbe; június 25-ikén indul

nak Debreczenbe és a Hortobágyra és június 27-én térnek vissza Budapestre.

Házasság. Díszes esküvő volt június 19-ikén a budapesti Deák-téri evangélikus templomban, a hol dr. Heinrich Antal aljárshíró, dr. Heinrich Gusztáv egyetemi tanár és az Akadémia főtitkárának fia vezette oltárhoz Chorin Irén kisasszonyt, Chorin Ferenc főrendiházi tag leányát. A Heinrich- és Chorin-család nagy rokonsága és a közélet számos kiváló tagja egészen megtöltötte a templomot. — Márkus Dezső, az Operaház karnagya június 19-ikén kötött házasságot Szoyér Ilonkával, az Operaszínház művésznőjével.

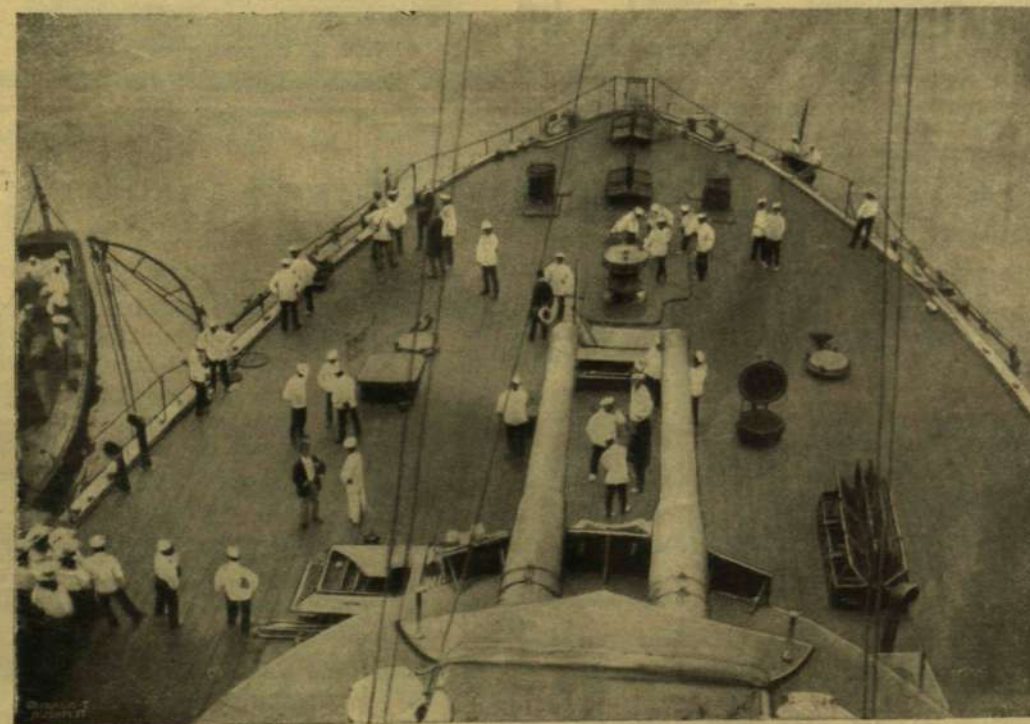
Országos dalünnep. A szombathelyi országos dalünnepre, melyet ez év augusztusában tartanak meg, negyvenhárom dalkör, összesen 1223 énekes jelentkezett.

A budapesti ezredévi emlék. Az Andrassy-utnak városligeti torkolatában az ezredévi emlékműből még csak Gábor arkangyal és a tizennégy király szobrának való félkörű építmény készült el. Mivel Zala György szobrász szerint még nagy vagy öt év is elteltik, mikor a szoborművekkel elkészülhet, az emléket körülvevő deszkakerítés pedig tíz év óta tiszteleni a helyet és akadályozza a közlekedést, a városi tanács a napokban átvette gondjaiba az emlékmű eddig elkészült részét, s felelősséget vállalt, hogy épen maradjon. A kerítést tehát szétverik s a szobormű környékét rendezik.

HALÁLOZÁSOK.

MAXIMO GOMEZ, a kubai forradalmak egyik vezére, 72 éves korában meghalt Havannában. Már 1868—1878-ig, az első nagy kubai fölkelésnél a forradalmi hadak vezére volt, és sok dolgot adott Martinez Campos spanyol tábornagnak. Aztán elmenekült a szigetországból, de folyton érinkezésben maradt a kubai hazafiakkal. 1895-ben új fölkelést szervezett Morti József és Maceo-val, a kik elcslek, de Gomez folytatta a háborút a spanyolok ellen, míg nem az Egyesült-Államok közbeléptek és Gomez megérthette hazája szabadságát. Semmiféle hivatalt nem vállalt, és szerényen, sőt szegényesen élt, de nagy tisztelettel körülvéve. Hír szerint a kubai kormány épen halála napján százezer dollár nemzeti ajándékot szavazott meg az agg szabadság hősné.

Elhunytak még a legközelebbi napokban: SPENGL SÁNDOR királyi ítélőtáblai bíró 51 éves korában Budapestben, s Feleden temették el a család sírboltjába. — SZERÉNY GRÖNER, Máramaros-Sziget polgármestere, előbb a megye aljegyzője és tiszteletbeli főjegyzője, 49 éves korában. — TAGANYI ISTVÁN, Sulkovszky József herceg jószágkormányzója és hosszú időn át volt gyámja és vagyoni gondnokja, Aradon. — RADU JÁNOS, Radu Demeter nagyváradi g. kath. püspök

TOGO TENGERNAGY ZÁSLÓHAJÓJÁNAK, A «MIKASA»-NAK FEDÉLZETE.

édes atyja, 68 éves korában Szászujfaluban. — Csikapolczi Grónyvári József nyug. m. kir. honvéd-százados, régi honvéd főhadnagy 74 éves, Maros-Vársárhely. — Aranyosi Pászti Dénés ügyvéd. fiatalabb éveiben magyarul román nyelvtant is írt és mint kiegészítő tanár és g. kath. hittanoktató a nagyváradi gimnáziumban tanított, később pedig az egyházi rendből kilépett, 81 éves korában boldog-házán. — Mihályi Lajos, a pécsi püspöki uradalom nyug. főpénztárnoka 87 éves korában Pécsen. — Bartók György nyug. kir. adópénztárnok 86 éves korában Nyiregyháza. — Király Sándor tégelygyáros 76 éves korában Baján. — Faulwetter Lajos nyug. posta- és távirófelügyelő 70 éves korában Budapest. — Profa Fanta Gusztáv, államvasuti főraktárnok 52 dik évében Budapest. — Santa Lajos, a Fonciére biztosító intézet főkönyvelője, 61-ik évében Budapest. — Antolák Károly állami főreáliskolai igazgató 62-ik évében Pozsonyban. — Tomka Károly ref. lelkész, 1848-as honvéd 77-ik évében Hertelendifalván.

Özv. Darvas Antalné, szül. Péchy Tamás volt miniszter nővére, 85 éves korában, Óngán. — Özv. jobbházi Török Sándorné, szül. Hegyemeghy Zsuzsanna, Mádon. — Özv. Fülöp Károlyné, szül. Jámor Erzsébet, 82 éves korában Debreczenben. — Szarka Gyuláné, szül. Gotthard Gabriella, kir. erdőtanácsos neje, Eperjesen. — Özv. Schwarzenberg Vilmosné, szül. Eisler Anna, 80 éves korában Budapest. Timár Szaniszló író édesanyját gyászolja benne. — Monte-albanói Szalazár Józsefné, szül. Benel Paulina, 87 éves, Kolozsvárt.

Szerkesztői üzenetek.

B. Hunyad. Gy. Zs. Az előleges tudósítást köszönettel vettük s az ígért közleményt érdeklődve várjuk.

Szeged. B. K. Levélbeli válasz a szerkesztő betegkedése miatt késik.

E. B. A világ legnagyobb vizesése nem a híres Niagara, hanem az Igazo folyó zuhataga Brazília és Argentína határán, mely eddig azért alig ismert, mivel lakott helyektől nagy távolságban levő ös-erők közt van. A roppant víztömeg 64 méter mélységbe zuhog alá, míg a Niagara 51 méterre; az órán-

ként lecső víz tömege az Igazonál 1400 millió hektoliter, a Niagaránál 1000 millió. Brazília és Argentína kormányai most azon igyekeznek, hogy turisták számára hozzáférhetővé tegyék a nagyszerű természeti csodát.

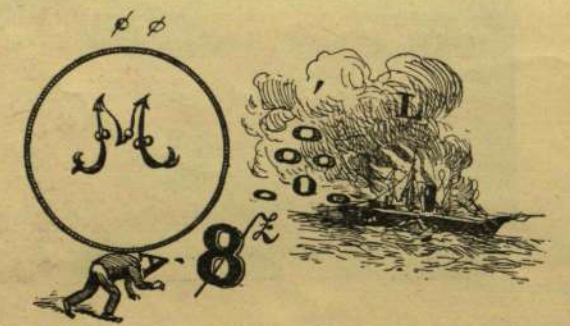
Komárom M. T. Franciaország a titkos katonai szolgálatra vagyis kémkedésre béke idején évenként harmadik millió frankot költ. Ennél sokkal többet költ Németország, de legtöbbet az orosz kormány, melynek katonai kémjei a világ minden részében, nagyobb városokban, nevezetesen pedig várak vagy vasúti gőzpontok közelében tartózkodnak. A genfi nemzetközi szabályzat szerint az efféle kémek béke idején mentelmi joggal bírnak, háborúban azonban katonai rögtönítélő törvényszék elé állíthatók. Így például az 1870–71-iki francia-német hádjárat alatt mind két részről nem kevesebb, mint 96 kémét végeztek ki.

Hella. Homonnán állami felső kereskedelmi iskola van, gimnázium nincs.

Kivándorlókhoz. A kivándorlás nagy és nehéz kérdés, nagyon sok az ága-boga, nem lehet azt egyszerűen, néhány hazaifas frázissal elintézni. Hát még ha abban a versenyben nincs is igazi hűv és lendület!

Ha balra megyek, te jobbra mégy, stb. Intelligens ember írta, a kibék azonban nem sok az eredeti költői véna.

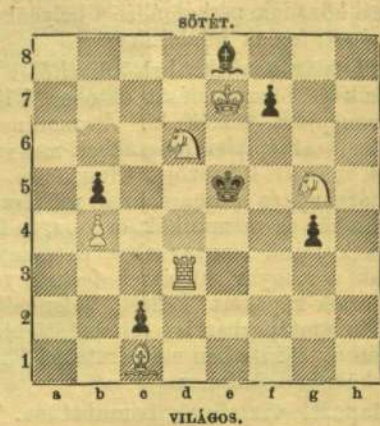
KÉPTALÁNY.

A 22 dik számban megjelent képtalány megfejtése: Csak kötelesség ellensúlyozhat bánatot.

SAKKJÁTÉK.

2438. számú feladvány. Hollstein R.-től.

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

A 2424. számú feladvány megfejtése Schaad T.-től.

Világos. Sötét. Világos a. Sötét. 1. h4-h5 --- Kh6-g5 (a) 1. --- f5-f4 2. Hg3-f5 --- Kg5-f4 (b) 2. Bh1-h4 --- t. sz. 3. Bh1-h4 --- t. sz. 3. Bh4-g4 (t) t. sz. 4. f3-f4 v. Bh1-e4 mat. 4. Bf7-h7-f6 mat.

Világos. b. Sötét. 1. --- h7-h6 2. Hf5-h4 --- Kg5-h5 3. Hf5-h4 --- Kg5-h5 4. Bf7-f5 mat.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Csongorban: Németh P. — Rakony-Szentlászlón: Szabó János — Fakert: Kintzig Róbert. — Kecskeméten: Balogh D. — Nagy-Károlyban: Serly István. — A pesti sakk-kör.

Rövid értesítések: Fakert: K. R. — Legutóbb beküldött háromlépéses feladványok listája megadható d5-e6: első lépés által.

Feloldó szerkesztő: Nagy Miklós.

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV. Kaplony-utca 9. Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Igyatok naponként borral, tejjel vagy gyümölcszörpellel rohtsi. Tümpel-forrás, vizet, és nektek a kellemes frissítő ital élvezetén kívül az a diétetikus hatású előnyök lesz, mely jó étvágyban, könnyű emésztésben és rendezett anyag-érválasztásban nyilvánul. 11113

BERGMANN
Liliput- és Szappan
Bergmann
Legfinomabb szappan a bőrre
különösen szeplő ellen.
Véd-jegy
Mindenütt kapható
Bergmann & Co. Teljesen a/E
Wind-nhol kapható!

A női szépség előlépése, tökéletesítésére és fenntartására legkiválóbb és legbiztosabb a
MARGIT-CREME,
mely vegyítiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világírú arckozmikum, bőrünk (Miteszt) és minden más bőrbőrt. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőhe-lyeket és az arcot hófehérre, simává és idősé-varozsolja. Ára egy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgyor 1 kor. 20 fill., Margit szappan 70 fill., Margit fogpép (Zah-pasta) 1 korona, Margit arcvíz 1 korona.
Hamisítványok bíróság üldöztetnek.
Postán utánvétellel vagy a pénz elő-utalással küldi a készítő.
Földes Kelemen gyógyszer. Arad.

SUNLIGHT SZAPPAN
EGY nő EGY darab SUNLIGHT SZAPPANNAL többet végez, mint KÉT nő KÉT darab közönséges szappannal.
Mindenütt kapható: Beszerzési források jegyzé-kével, ingyen mintával együtt, kívánatra a helyi képviselő:
DIAMANT B. N., VI. Király utca 98b szolgál.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
fekete és barna színben.
Ezen kintű és ártalmatlan készit-ménnyel haját, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szín állandó és a természetes színtől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerű. Nem piszkít. 10689
Ára 2 korona 80 fillér.

Salvator
Természetes
Lithon-forrás
Küldő hatása
vese-, hólyag-, rheuma- és köszvénybántalmaknál.
veseleti nehézségeknél, csukorbetegségekben a légző-és emésztési szervek hurutainál.
Budapest, főraktár Édeskuty L. urnál.

Rozsnyay Pepsin bora.
Kellemes ízű, kiváló jó hatású szer
étvágytalanság, rendetlen
emésztés és gyomorgyengeség
ellen.
Ételkezés közben véve, megóvja a gyomor-terheléstől. Egy üveg ára
3 kor. 20 fill.
Egy postacsomag 6 üveggel 19 kor.
32 fill. franko küldve.
Kapható:
Török József gyógyszerárban
Budapest, valamint a készi-tőnél: 10888
ROZSNYAY MÁTYÁS
gyógyszerárban,
ARAD, Szabadság-tér.

Hogy karcsuvá lehessünk
a nélkül, hogy egészségünknek ártalmát volna, használjuk a
PILULES APOLLO
melyek legújabb modern alapján vannak előállítva és
páris orvosoktól és hírhedt orvosoktól jóváhagyva. Ezen könnyen
betrátható gyógyszerrel rövid idő alatt csatlakozhatunk
elhajtott súlyos emésztési és biztosítja a követ-
testes gyengyitást mind a két nemnél. Ez a tükör
minden elegans hölgynek, ki nyugtató és fiatalos
alakját meg akarja őrizni. Egy doboz ára utatitá-sal
k 645 forint, utánvétellel k 675 J. Batie,
2 Passage Verdun, Paris (IX).
Raktár Ausztria-Magyarország részén Budapest Török
József, gyógyszerár, Király-utca 12. 11019

KODAK
Tessék az összes árusítóknál
10851
1905. évi árjegyzéket kérni.

fényképezet sötétkamra nélkül.
1905–1906. évi árjegyzék
ép most jelent meg!
KODAK Ltd. WIEN, I., GRABEN 29. szám.

kamarák,
napfényfejlesztő-gépek
lemezek,
papirok.
KODAK Ltd. WIEN, I., GRABEN 29. szám.

TAKARÉKOSKODNI

MAGGI kitüntetései: 5 nagydíj, 32 aranyérem, 6 diszoklevél, 7 tiszteletdíj. Hatszor versenyen kívül, többi között az 1889. és 1900-iki párisi világtalálkozásokon (Maggi Gyula bírálótag)

GERMANDRÉE
PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN ÉS TABLETTÁKBA
Francia szabadalom. A szépség titka, ideális állattal
feltöltött tartós, egészséges és diszkrét. A Germandrée
az arcbőrnek egészséges és szép színt ad.
1900 évi Párisi Világtalálkozás: ARANYÉREM
MIGNOT-BOUCHER, 49, Rue Vivienne, PARIS.

Férfiöltönyt
divatos szabással, gyap-
szövetből készült mérték után
finom kivitelben 25 kor.-ért
LICHTMANN SÁNDOR
szabómester, 11090b
Budapest, Rottenbiller-u. 4B.
Vidre minták bérmentve.

5 ftért
szétküld utánvét mellett az
Orsz. Posztóárúház
Budapest, Rottenbiller-u. 4B.
egy férfiöltönyt 3 mé-
ter finom fekete, sötétkék,
szürke vagy barna angol
gyapjuszövetet.

400 nap járó óra!
Ujdonság!
Ujdonság!
Egyszeri felhúzással 400 napig jár, 130 cm. magas,
35 cm. széles, nagyon díszes díofaszekrényben, fém-
lappal, renaissance kivitelben és oly finom kiállítás
szerkezettel, hogy az évi járása 3 percz időkülön-
bözetre szabályozható, ára --- 45 forint.
Kapható 11032
SCHÖNWALD IMRE
órás- és ékszergyárosnál Pécsen 122.

KÖVÉRSÉG KORAI VÉNSÉG.
Itésem, — egy sárga és egy fehér ember, — mit adnék, ha elhár-
sodnától és emésztést zavaroktól megszabadulhatnék. Lám, nem is
kell annyit áldozni. Tegyen minden hölgy és férfi csak egy kisrétet
Mandor soványító és végyesztő bizonyítványokkal kimutatnom. — Ne
múltsa senki el, arról meggyőződni: hozza meg a Mandor port,
ha be nem válik, a pénz duplán visszatér. Csak 2 kor. 80 fill.
Mandor doboza, orvosi utasítás és bizonyítványok mellékelve. Utas-
ítással a pénz be küldése mellett; postaköltséggel, díjazás nélkül
vételre a pénz be küldése mellett; postaköltséggel, díjazás nélkül
Mme Mandl Ida, Budapest, Király-utca 12. sz. 11098
Török József gyógyszer, Budapest, Király-utca 12. sz.

LEVÉLBÉLYEKEK
15,000 különb. tükör-
valódi, állat-
lánc, teljes gyűjtemé-
nyeket is küldi kár-
tyával együtt 50-
70 Szent és egyéb
kártyákkal.
A. Weisz, Berlin, Friedrichstr. 207
Bécsárulás. 11136

Vértess-féle sóborszesz
Minden házban szükséges. 10591

Szép, szebb, legszebb
lesz mindenki, mert 2–3-szori bekenés után eltűnik az arczról
pattanás, kiütés, szeplő, májfolt, sötét ráncok is
a valódi angol
BALASSA FÉLE UGORKATEJ
használatával.
Teljesen ártalmatlan és a kéz, nyak, váll,
arcbőrt biztosan fehérré, üllévé, finommá varázsolja 1 üveg ára
2 kor. Ehhez ugorkaszappan 1 kor., puder 120 kor., ugorka-erme 2 kor. Kaphatók a gyógy-
szertárakban. Csak Balassa-féle a valódi! Balassa Kornél gyógyszerár Budapest, Erzsébetfalva.

SZÉPSÉG KIRÁLYNŐJE VAGYOK
mióta az általános közkezdelt NORMA-
ermet használom, mely vegyítiszta, zsír-
és higanymentes, az arcbőrre teljesen
ártalmatlan, gyorsítható. néhány nap
alatt eltávolított szeplőt, májfoltot, mit-
essert, ráncokat, az arcnak friss üde színt
közönsz. Norma-erem 1 tégely 2 K, ké-
mentes küldéssel 2 K 70 fill. 3 tégely 5 K 40 fill.
Norma-puder, mely három színben kapható,
dobozként 2 korona.
Norma-arcszappan 1 K 60 fillér.
Norma-szappan 80 fillér.
VÁROSI GYÓGYSZERTÁR a „Fekete sas”-hoz, Temesvár, Szent-György-tér 1/B.
Főraktár: Török József gyógyszerárban Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-út 10688

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölesön Részv. társ.
Irodái: VI., ker. Andrássy-út 5 (szájt házában).
Beírtott részvényéért 10 millió korona. Elfogad betéteket 4%-os kamattal, a 10%-os
betétkamat-ot az intézet fizeti. Lezártott váltókat, előlegeket nyújt értékpapirokra.
Magyar kir. osztályosjegyek felkárúsító-helye IV., Ferenciek-tér 2. Kézi zalog-
üzlet: IV., Karoly-körút 12. IV., Ferenciek-tér és Irány-utca sarkán, VII., Király-
utca 37., VIII., József-körút 2., Üllői-út 6. sz. 10681

Má-Hilla
(tör. védő) egy csatlakozó, első
autoritástól megvizsgált és me-
legen ajánlott kozmetikum, mely
csodás hatásával elűntetted redőket
és arczráncokat és helyrehozza
a nem szép arczformákat és arcz-
vonásokat. Minden Ma-Hilla-val
kezelt arcz már a 3–4 napon jóval
megifodik. Az arcbőr üdvé, bár-
sonypuhává, rózsássá és vakítóan
fehérré válik. Szeplőt, bőrtákt,
pörseéseket, májfoltokat,
vörös orrt a minden egyéb arcz-
tisztáltságot megőző gyors-
sán tüntet el a nélkül, hogy a
legkisebb nyomot is visszahagyja.
Ma-Hilla ára K 3-85.
Eredménytelen esetben a
pénzt visszaidom. Minden Ma-
Hilla küldeményhez teljesen in-
gyen mellékelek egy próbadozot
Ma-Hilla-arczport és egy darab
Ma-Hilla szeplő szappant. Pontos
használati utasítás hozzá adatik.
Diszkrét küldés a pénz előzetes
megküldése, avagy utánvét mellett
az európai rakitárból:
LEO LATEINER
Wien, I/78, Wollzeile 31.
Budapest kapható Török Józ-
sef gyógyszerárban Király-u. 12.
és Andrássy-út 26. — és Mittel-
bach S. gyógyszer. Záharmegye
Duga uice 3. 11004

DAVID KÁROLY ÉS FIA
Gyárt: Papírtányért, bon-
boniert és jardinet-dobozo-
kat. Sajtolat kerek dobozo-
kat, légmentesen elszátható,
összehajtható dobozokat pó-
lyák kötőgyapot, stb. és magolá-
sára. Hintődobozok, valamint
háztól lemez-ösövek tetőzeté-
szerinti nagyságban. Teásdo-
bosok 1/4 kilogr.-tól 10 kilogr.-ig, valamint 6, 10 és 20 filléres tea csomagolásához
Szekrényosipke és köpélálapapír legújabb szín és kivágásban.
Állandó kiállítás a fenti cikkekből a
városi iparcarnokban megtekinthető.

arcsztisztító kenőcs
uj-vukovári
szeplo, himlőhely, sümör, májfoltok, fakadékok,
forrószági pörseések, orrvörösségek és minden
egyéb arczvirágások ellen, valamint az
uj-vukovári
bőrtisztító szappan
mely arczkenőccsel a használati utasítás
szerint alkalmazva, meg korosabb egyéneknek
is viruló és fiatal kinézetet kölcsönöz.
Egy nagy tégely ára 1 kor. 60 fill., kisebb 1 kor., szappan 1 kor. Utasításoktól óvakodjunk!
Csak Krajcsorics által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden helyen Krajcsorics,
a készítő arczképe látható. 11132
Főraktár: Budapest, Király-utca 42 és Andrássy-út 26, Török József gyógyszerár.

UJ-VUKOVARI
szeplo, himlőhely, sümör, májfoltok, fakadékok,
forrószági pörseések, orrvörösségek és minden
egyéb arczvirágások ellen, valamint az
uj-vukovári
bőrtisztító szappan
mely arczkenőccsel a használati utasítás
szerint alkalmazva, meg korosabb egyéneknek
is viruló és fiatal kinézetet kölcsönöz.
Egy nagy tégely ára 1 kor. 60 fill., kisebb 1 kor., szappan 1 kor. Utasításoktól óvakodjunk!
Csak Krajcsorics által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden helyen Krajcsorics,
a készítő arczképe látható. 11132
Főraktár: Budapest, Király-utca 42 és Andrássy-út 26, Török József gyógyszerár.

Schicht-szapppan

„szarvas“

vagy

jeggyel

„kulcs“

10982

Legjobb, legkiadósabb és ennél fogva legolcsóbb szapppan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

Evásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szapppan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva!!

Hogy ESZMÉNYI KEBELT

elérhessen, használja ön a **Pilules orientales**-t, melyek rövid idő alatt a kiálló nyak- és vállcsontokat eltüntetik, a kebelt fejlesztik, erősítik és ismét helyreállítják, a derékra pedig állandóan kezes embonpoint adnak, a nélkül, hogy a derekat megnagyobbítsák.

A PILULES ORIENTALES az egészséget mindenkor előmozdítják és legérzékenyebb alkalmakkor is bevehető, fiatal lányok által ép úgy, mint hölgyek által, a kiknek keble a szűrséget elvesztette vagy azt soha sem bírta. Körülbelül kéthavi könnyű kezelés. Egy doboz ára üresedő K 6.45, bérmentve, utánvételt K 6.75.

J. Ratió, Pharmacie, 5, Passage Verdun, Paris. Ausztria-Magyarország részére: Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12. 10046

A szépség ápolására legjobb szer a MIRANDA-CRÉME

Eltávolít minden bőrtisztítatlanságot és az arcnak szép üdö kinézetet ad. Nem tartalmaz semmiféle ártalmas vagy mérges szert és nappal is használható. 1 tégely „Miranda“-crème 1 korona. 1 db „Miranda“-szapppan 70 fillér. 1 doboz „Miranda“-puder 1 korona három színben Budapestben kapható: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésztárában vagy a köztitkőnél DIENES J. G. utólag nál Eszéken, felsővárosban, a nál postai megrendelések azonnal utánvétel mellett eszközöltenek. 11007

A SZÉK-LUKÁCFÜRDŐBEN.

Természetes forró-méreg kénos források, laugafürdő, iszapborogatások, masszázs, vizgyógyintézetek, szénasfürdők, kő- és kádifürdők, gyógyvíz-uzorák. Olcsó és gondos ellátás. Csak közszolgálat, ideg-bőrbetegségek, szék- és hólyagbetegségek, szék- és hólyagbetegségek, szék- és hólyagbetegségek. 10875

Serravallo

CHINA-BOR VASSAL

erősítő szer gyengélkedők, vérszegények és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer. 10852

Külföldi. Több mint 3500 orvosi vélemény. J. SERRAVALLO, Trieste Barcola. Váslóható a gyógyszerárakban feltüntetett árakban a K 2.60, egész literes üvegekben a K 4.80.

Somatose

VASTARTALMU HUSFÉHÉRE. Legtömegesebb, étvágygerjesztő és izmokat erősítő szer. A vas-somatose áll 2% vastartalmú somatoseból organikus kalciumból. 10945 Kapható gyógyszerárakban és droguériákban.

LUSER L.-féle turista tapasz.

Biztosan és gyorsan ható szer, tyukszem, szemölcs és talp, valamint a sarok bőrkeményedései, továbbá mindenféle bőrelváltozások ellen. A hatásért jóállás vállalat. **SCHWENK L.** gyógyszerész. **MEIDLING-BÉCS.** Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasz a mellétes védjeggyel és aláírással el van látva, azéért is erre ügyelni kell. — 1 doboz ára 1-20 kor. Vidékre 1.65 kor, előzetes bejelentés mellett bérment.

Magyarországi főraktár: 10389 Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12. Andrassy-út 26.

Magyar Bélyegyűjtő

rendkívül érdekes tartalommal bíró bélyegyűjtés. sok illusztrációval. Mutatványszám ingyen. **Szekula Béla**, Budapest, Vármű-körút 12.

Párisi világiállítás „Grand Prix“ 1900. **KWIZDA FERENCZ JÁNOS** cs. és kir. osztrák-magyar, kir. román és bolgár hercz. udv. szállító, kerületi gyógyszerész Kornenburgban, Bécs mellett.

KWIZDA-féle Restitutions-fluid csász. és kir. szabadalmazott mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára 2 kor. 80 fillér. 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb elő- és utó-erősítő, ink. megerősítő stb. az időmérésnél a kiváló munkát képesíti a lovakat. 11087 **Kwizda-féle Restitutions-fluid** csak a mellékelt védjeggyel valódi. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve. Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12., Andrassy-út 26.

Legjobb gyermek-hintőpor

Ámorka bőrvörösséget, kipállást felmaródásokat stb., gyorsan és biztosan megszüntet. Doboz ára 1 korona, 6 doboz rendelésnél bérmentve.

Kapható: **BISCHOFF LIPÓT** gyógyszerésztárában,

Tatán és minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Alapítvány 1878. Telefon 15-56.

Tornaeszköz,

valód angol tennis-játék, függő-ágy, háló, tekejáték, zsák, ponyva és fehér kenderkötél legolcsóbb megbízható beszerzési forrása

Seffer Antal

sporteszközök és kötélgyártó-telepe Budapest, IV., Károly-utca, boltos. 42. (Központi városi épülete.)

Képes árjegyzék kérésre ingyen és bérmentve. 10699

Olcsó cseh ágytoll!

5 kiló: új fosztott 9.60 K, jobb 12 K, fehér pehelypuha fosztott 18 K, 24 K, hóhérs pehelypuha fosztott 30 K 36 K Szállítás portmentes, utánvétellel. A kicserélés és visszavétel portmentes ellenében megengedjük. 11103 Benedikt Sächsel, Lobos 279, Post Pilsen, Böhmen.

Világhírű kitüntetett olmtzi

Quargli.

Az első olmtzi gépjármű sajggya, mely 1839. évben alapított ajánl saját gyárműveiből építési küldeményt bérmentve és utánvétellel 3 K 70 fillérrel. Nagyobb megrendelésre a legolcsóbb árak.

JOSEF MEIXNER, Olmtzi Fabrik, 10821

MATTONI-FÉLE GIESSHUBLER

TERMÉSZETES SAVANYU-KUT

Mindenütt, minden gyógyszerésztárában kapható.

A házban és az uton nélkülözhetetlen szernek van elismerve

Thierry A. gyógyszerész balzsama.

Legjobb hatású rossz emésztésnél és vele együtt fellépő betegségekben, mint felbőgös, gyomorégés, székrekedés, savkór, köpöcs, túlságos étvágy, gyomorgörög, étvágytalanság, katarhus, gyuladás, gyengeségi állapot, fejfájás, stb. Nöködik mint görög- és fájófog-csillapító, köhögést szüntető, nyálkaoldó és tisztító szer. Postán legkevesebb szétküldés 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 K költség mentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 K költségmentesen netto.

Kisinybeni eladásnál a raktárban 1 kis üveg ára 30 fillér, 1 ketős üveg 60 fillér. Ügyeljünk az egyedül törvényileg bejegyzett zöld apácza védjegyre: „Ich dien.“ Egyedül ez valódi. Ezen védjegy utánzása, valamint más törvényileg nem engedélyezett, így forgalomba nem hozható balzsamgyártmányok vizsgálatára törvényileg tiltva van. 10647

Thierry A. Centifolia-kenőcs

fájdalomcsillapító, puhító, oldó, húzó, gyógyító stb. Legkisebb postai szétküldés 2 tégely 3 K 60 fillér. Kisinybeni eladásnál a raktárban 1 K 20 fillér tégelyenként. Főraktár Budapest: Török J., dr. Egger L. I. gyógyszerésztára; Lugoson Vértess. Közelben rendezések címzendők: „Schutzengel Apotheke“ des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn. Az összeg előzetes bejelentése esetén a szállítást egy nappal előbb történik, mint utánvétellel és az utánvételt pótdíj is megtagadható, így ajánlatosabb az összeget előzetesen utalványozni és a megrendelést a szelvényen eszközölni és a pontos címet megadni.

27. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ NAGY MIKLÓS. FŐMUNKATÁRS MIKSAZÁTH KÁLMÁN.

BUDAPEST, JULIUS 2.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkronikával) együtt egész évre 24 korona, félévre 12. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 16 korona, félévre 8. A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkronikával) egész évre 10 korona, félévre 5. Külföldi előfizetéseket a postai megfizetéses viszonylatban a postai hatóságoktól kell megfizetni.

KÉPEK AZ ORSZÁGHÁZBÓL.

Az ÚJABBKORI műépítésznek párját ritkító alkotása a magyar parlament épülete, mely hatalmas kupoláival büszkén kimagaslik a főváros balparti részének háztengeréből. A kik először látják, csodálva gyönyörködnek nemes arányaiban, impozáns nagyságában, de a kiket naponta arra visz az útjuk, azok se állhatják meg, hogy egy-egy gyönyörködő pillantást ne vessenek arra az alkotásra, a melyhez hasonlóval kevés más nemzet parlamentje dicsekedhetik. A mostani nagy válság még jobban fokozza az országháza iránti érdeklődést, hiszen itt dől el a válság sorsa, itt folytat és itt fognak folyni azok a tanácskozások, a melyek eredményét oly nehéz szívvel és izgatottan várja az egész nemzet.

Mint általában ismeretes, hosszú évek szakadatlan munkájának eredménye az óriási méretű palota. Az első kapavágást 1885 október 12-én tették meg s tengersok költség és munkaerő használdott föl, míg a palota elkészült. Főlemlítünk két adatot, melyek fogalmat nyújtanak az építési munkák terjedelméről: negyven millió darab téglát hordtak össze az épülethez, s a vasneműek súlya, melyeket az építésnél felhasználáltak, 28,368 métermázs.

De nemcsak arányainál s építészeti szépségénél fogva nevezetes ez óriási épület, hanem művészi díszítésével is, melyen jeles festők és szobrászaink egész sora dolgozott. Az előcsarnokban láthatók a magyar freskófestés nagymesterének, Lotz Károlynak a törvényhozást allegorizáló, „al tempera“ modorban készült képei. Az épület külsején és belsejében sorakozó szobrok a magyar nemzet vezéreit és királyait ábrázolják, a falfestmények pedig kiváló művészeink esetje alól kerültek ki. A minisztertanács teremben is a mennyezetről Lotz ecsetjének színpompája ragyog le. A főrendiház és képviselőház társalgójának falaira Vajda Zsigmond festett képeket. Ugyancsak e művésztől valók a képviselőház üléstermében, az elnöki emelvénytől jobbra és balra levő falisíkok képei, melyek az 1848-iki országgyűlés megnyitását és az 1867-iki koronázást ábrázolják. Ezenkívül a főrendiház üléstermében, a delegációk termében, az étteremben, Jantyk Mátyás, Kriesch Aladár, Krenner (Tardos) Viktor, Dudits Andor, Spányi Béla művészeinktől találhatók faliképek.

A kormány gondoskodott arról is, hogy egy

diszes kiállítás, az épülethez méltó ismertető munka jelenjék meg az országházról, mely szakértői tollal írva ismerteti meg a közönséggel az épület minden szépségét. E díszmű szerkesztésével Ney Béla építész és miniszteri tanácsost, jeles műszaki író bízták meg, kit e munkában többen támogatnak az országházi építészeti tagjai közül, a díszmű technikai kiállítását és kiadását pedig Divald Károly műintézete vállalta el. A díszmű ívét alakban

50—55 fénynyomatú, 6—8 színnyomatú, pompás kiállítású lapot fog tartalmazni s díszes kötetben ez év november vagy december havában jelenik meg. A szöveg magyar, német és francia nyelven kíséri a műlapokat, s a mű ára 150 korona. A magyar közönség előtt bizonyára szíves fogadtatásra talál ez a nagyszabású munka, a külföldön pedig be fogja mutatni a magyar művészetnek rövid idő alatt elért haladását. A munka egyik részletét, mely

Divald Károly fényképe

AZ ORSZÁGHÁZ DUNAI HOMLOKZATÁNAK ÁRKÁDRESZLETE.